

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY

ul. Głowackiego 28, 10-448 OLSZTYN ☎ (89) 522-79-00, fax. (89) 522-79-01, e-mail: olwu@up.gov.pl

MONITORING REGIONALNEGO PLANU DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM NA 2019 ROK

Olsztyn 2020

Spis treści

WSTĘP	3
1. Uwarunkowania wdrażania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2019 r.	4
1.1. Uwarunkowania prawne i programowe	4
1.2. Sytuacja na regionalnym rynku pracy	4
1.3. Źródła finansowania.....	6
2. Realizacja wskaźników określonych w <i>Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 r.</i>	6
3. Typy działań realizowanych w ramach priorytetów przyczyniające się do osiągnięcia celów szczegółowych wyznaczonych w <i>Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim na 2019 rok</i>	12
3.1. Priorytet I - Zwiększenie adaptacyjności mieszkańców województwa, w tym przedsiębiorców w celu zwiększenia wskaźnika zatrudnienia na Warmii i Mazurach.....	13
3.1.1 Cel Szczegółowy 1 - Zwiększanie szans na zatrudnienie mieszkańców regionu poprzez wspieranie i promowanie kształcenia ustawicznego, mobilności przestrzennej i zawodowej.....	13
3.1.2 Cel Szczegółowy 2 - Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy	27
3.2. Priorytet II - Dostosowanie działań publicznych służb zatrudnienia oraz innych instytucji realizujących politykę rynku pracy do zmian zachodzących w tym obszarze	35
3.2.1 Cel Szczegółowy 1 - Ograniczenie skutków problemów demograficznych oraz negatywnych zjawisk zachodzących na rynku pracy	35
3.2.2. Cel Szczegółowy 2 - Monitoring rynku pracy dotyczący aktualnej sytuacji oraz trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych	45
3.2.3. Cel Szczegółowy 3 - Doskonalenie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia i OHP	49

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 rok (RPDZ) został przyjęty do realizacji Uchwałą nr 7/78/19/VI Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12.02.2019 r.

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia służy określaniu i koordynowaniu polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w regionie w okresie rocznym. Kierunki działań na 2019 rok sformułowano w oparciu o analizę sytuacji na regionalnym rynku pracy oraz obowiązujące w tym okresie uwarunkowania prawne i programowe. Na tej podstawie wyodrębniono dwa priorytety działań: Priorytet 1 - *Zwiększenie adaptacyjności mieszkańców województwa, w tym przedsiębiorców w celu zwiększenia wskaźnika zatrudnienia na Warmii i Mazurach*; Priorytet 2 – *Dostosowanie działań publicznych służb zatrudnienia oraz innych instytucji realizujących politykę rynku pracy do zmian zachodzących w tym obszarze*. W ramach priorytetów określono 5 celów szczegółowych oraz podano przykładowe typy działań służące ich osiągnięciu. Dokument określał również grupy bezrobotnych traktowane w 2019 r. jako grupy priorytetowe. Zaliczono do nich: bezrobotnych do 30. roku życia, długotrwale bezrobotnych, kobiety, bezrobotnych powyżej 50. roku życia oraz bezrobotnych niepełnosprawnych.

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 r. zawierał także przewidywane wartości wybranych wskaźników obrazujących aktywność ekonomiczną mieszkańców naszego regionu: wskaźnika zatrudnienia oraz współczynnika aktywności zawodowej. Oszacowany zostały także poziom bezrobotnych na koniec 2019 roku. Monitoring Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia będzie służył odpowiedzi na pytanie czy wspomniane wyżej wskaźniki osiągnęły prognozowaną wartość. Analizie poddane zostaną także inne wskazane w dokumencie wskaźniki odnoszące się m.in. stopy bezrobocia, struktury osób bezrobotnych, ofert pracy, a także liczby uczestników aktywizacji zawodowej. Uzupełnieniem będzie opis najważniejszych działań podejmowanych w poszczególnych priorytetach, w celu realizacji postawionych celów. Opis ten koncentrować się będzie głównie na działaniach publicznych służb zatrudnienia. Założono bowiem, iż szczegółowy opis wszystkich działań realizowanych w obszarze rynku pracy w 2019 r. znajdzie się w planowanym na ten rok raporcie z realizacji *Zaktualizowanej Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich do 2025 r.*

Podstawowym źródłem informacji o wskaźnikach opisujących sytuację na rynku pracy są dane Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Statystycznego w Olsztynie oraz sprawozdawczość MRPiPS-01 o rynku pracy i MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach z Funduszu Pracy. Opis przykładowych działań sporządzony został w oparciu o informacje powiatowych urzędów pracy z województwa warmińsko-mazurskiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, a także departamentów Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy.

1. Uwarunkowania wdrażania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 r.

1.1. Uwarunkowania prawne i programowe

Podstawą do realizacji działań w ramach *Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 r.* (RPDZ) jest Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2019, poz.1482), a także inne akty prawne związane z rynkiem pracy.

Uwarunkowania programowe RPDZ, istotne z punktu widzenia polityki rynku pracy, wynikały z dokumentów strategicznych przyjętych na różnych szczeblach. Szczególne znaczenie miały *Założenia programowo-operacyjne do Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 r.* oraz strategię wojewódzkie, a wśród nich m.in. *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025; Zaktualizowana Strategia Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2025 roku; Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku.*

Istotne znaczenie dla realizacji polityki rynku pracy w 2019 roku miały również dwa programy operacyjne: *Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020* oraz *Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.*

1.2. Sytuacja na regionalnym rynku pracy

Sytuację na regionalnym rynku pracy w 2019 roku cechowały następujące zjawiska:

- ✓ Wg BAEL w IV kw. 2019 r. w porównaniu do stanu sprzed roku, nastąpił spadek stopy bezrobocia (o 2,3 pkt proc.) i liczby bezrobotnych (z 29 tys. osób do 16 tys.). Zwiększyła się natomiast liczba pracujących (z 542 tys. do 561 tys. osób), co wpłynęło na wzrost wskaźnika zatrudnienia (o 2,2 pkt proc.) oraz współczynnika aktywności zawodowej (o 0,9 pkt. proc). Zaznaczyć przy tym należy, że były to największe wzrosty, jakie odnotowano w Polsce.
- ✓ Pomimo zaobserwowanych zmian problemem warmińsko-mazurskiego rynku pracy pozostaje w dalszym ciągu niski poziom aktywności zawodowej mieszkańców regionu. W IV kwartale 2019 r. ponownie odnotowano najniższą w Polsce wartość współczynnika aktywności zawodowej – 52,8% (przy średniej 56,0% dla kraju) oraz jeden z niższych wskaźników zatrudnienia, który dla Warmii i Mazur wynosił 51,4% (kraj 54,4%).
- ✓ W 2019 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 149,4 tys. osób i zwiększyło się w porównaniu do 2018 r. o 1,9%. Największe wzrosty odnotowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 12,8%). Spadek przeciętnego zatrudnienia zaobserwowano m.in. w obsłudze rynku nieruchomości (o 3,3%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,3%).

- ✓ W regionie w końcu grudnia 2019 r. w rejestrze REGON wpisanych było 131,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie) o 3,8% więcej niż przed rokiem. Liczba podmiotów zarejestrowanych w województwie stanowiła 2,9% ogółu podmiotów krajowych. W regionie dominowały osoby fizyczne - 94,5 tys. prowadzące działalność gospodarczą i stanowiące 71,6% wszystkich zarejestrowanych podmiotów w województwie (w porównaniu do stanu z końca 2018 r. liczba ich wzrosła o 4,3%). Do sektora prywatnego należało 95,9% podmiotów gospodarczych (tj. 126,5 tys.). W relacji do stanu z 2018 r. ich liczba wzrosła o 4,0%. Ponad połowę podmiotów tego sektora (57,9%) skupiały sekcje: handel; naprawa pojazdów samochodowych.
- ✓ W relacji rocznej (grudzień 2018 i 2019 r.) bezrobocie rejestrowane spadało we wszystkich powiatach, przy średnim spadku w województwie o 13,9% (o 7 410 osób). Największe spadki odnotowano w miastach na prawach powiatu - Elblągu (o 31,2%) oraz Olsztynie (22,1%).
- ✓ Niezmienna pozostaje struktura osób bezrobotnych. Największą grupę stanowią w niej osoby w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat, których udział w ogólnym bezrobociu na koniec 2019 r. wyniósł 27,1%. Blisko co trzeci bezrobotny na Warmii i Mazurach legitymuje się wykształceniem gimnazjalnym i niższym (32,5%), a co czwarta osoba zasadniczym zawodowym (26,0% ogółu zarejestrowanych). 58,0% bezrobotnych to kobiety, a blisko 53% osób zarejestrowanych w urzędach pracy stanowią mieszkańcy terenów wiejskich.
- ✓ Pomimo spadku zarówno liczby oraz udziału procentowego w ogólnej liczbie bezrobotnych problemem regionalnego rynku pracy pozostaje długotrwałe bezrobocie. Na koniec grudnia 2019 r. długotrwałe bezrobotni w liczbie 22 439 osób stanowili 49,1% ogółu osób zarejestrowanych w urzędach pracy.
- ✓ Pracodawcy coraz częściej sygnalizują problemy ze znalezieniem odpowiednich pracowników. Przyczyną są często oferty pracy niskiej jakości, gdzie wynagrodzenie kształtuje się na poziomie zbliżonym do płacy minimalnej. Jest to uzależnione od wielu przyczyn, jednak jak wynika z danych, mieszkańcy Warmii i Mazur zarabiają najmniej w Polsce. W 2019 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w regionie wynosiło 4 142,65 zł (przy 5 169,06 zł w Polsce). W relacji do średniej krajowej stanowiło ono 80,1% (gdzie Polska = 100%).
- ✓ Problemy ze znalezieniem kadry, pracodawcy rekompensują zatrudnieniem pracowników z zagranicy. W 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowano 28 897 oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcowi (wzrost o 20,8% w porównaniu do 2018 r.), wydano 644 zezwolenia na pracę sezonową (przed rokiem było ich 604) oraz 11 264 zezwoleń na pracę na czas dłuższy nie przekraczający trzech lat (wzrost o 49,1%).
- ✓ W tym samym czasie saldo migracji w regionie, na które składał się głównie ruch krajowy, było ujemne. W I półroczu 2019 r. saldo migracji wewnętrznych wyniosło -1 797 osoby, zaś saldo migracji zewnętrznych -2 osoby.
- ✓ Rezerwę zasobów siły roboczej stanowią bierni zawodowo. Ich liczba na Warmii i Mazurach w IV kw. 2019 r. wynosiła 515 tys. osób - dla porównania przed rokiem było to 531 tys. osób. Ponad połowę tej grupy (51,1%) stanowią osoby na emeryturze. Rezerwę zasobów siły roboczej należy jednak upatrywać głównie wśród osób, dla których powodem bierności są: zniechęcenie

bezskutecznością poszukiwań pracy (3,3% biernych zawodowo); powody osobiste lub rodzinne (w tym opieka nad zależnymi – 7,4%); choroba i niepełnosprawność (13,2%) oraz pozostałe powody (9,5%).

- ✓ Niepokojące sygnały pogorszenia się sytuacji pracodawców widoczne są w rosnącej liczbie zgłoszeń zwolnień grupowych. W 2019 roku pracodawcy 21-krotnie informowali powiatowe urzędy pracy o możliwości dokonania zwolnień. Łącznie mogą one dotknąć 1 861 osób, zatrudnionych w 16 zakładach pracy (część zwolnień zaplanowana została na początek 2020 r.). Dla porównania w 2018 roku zgłoszenia dotyczyły 659 osób z 11 zakładów pracy. Wzrosła również liczba osób zwolnionych na podstawie wcześniejszych zapowiedzi (z 255 osób w 2018 r. do 1 377 osób rok później) oraz liczba zakładów pracy objętych zwolnieniami (z 8 do 18).

1.3. Źródła finansowania

Realizacja zadań, ujętych w *Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 rok*, finansowana była głównie ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Powiatowe urzędy pracy na realizację zadań w województwie, w 2019 roku miały do dyspozycji (po zmianach, jakie zaszyły w ciągu roku) środki Funduszu Pracy w łącznej kwocie 141 475,3 tys. zł, w tym na finansowanie:

- programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej 134 987,7 tys. zł. Kwota ta obejmuje środki z przeznaczeniem na:
 - finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej – 127 840,8 tys. zł (w tym na realizację projektów współfinansowanych z EFS)
 - Krajowy Fundusz Szkoleniowy – 7 146,9 tys. zł;
- innych zadań fakultatywnych – 10 487,6 tys. zł.

Alokacja środków w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na całą perspektywę finansowa wynosi 71,98 mln Euro, zaś w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 to kwota 145,5 mln Euro.

2. Realizacja wskaźników określonych w *Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 r.*

W *Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 r.* założono, również iż w wyniku realizacji działań osiągnięte zostaną następujące wskaźniki:

- liczba bezrobotnych na koniec 2019 roku kształtować się będzie na poziomie równym lub niższym niż 48 900 osób,
- wskaźnik zatrudnienia ukształtuje się na poziomie równym lub wyższym niż 50,4%,
- współczynnik aktywności zawodowej ukształtuje się na poziomie równym lub wyższym niż 53,8%.

Rysunek 1. Monitoring wskaźników określających cele polityki rynku pracy określonych w *Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko - Mazurskim na 2019 rok*

	Poziom bezrobocie	•wartość zakładana - równy lub niższy niż 48 900 bezrobotnych •stan 31.12.2019 r. - 45 731 osób
	Wskaźnik zatrudnienia	•wartość zakładana - równy lub wyższy niż 50,4% •IV kw 2019 r. - 51,4%
	Współczynnik aktywności zawodowej	•wartość zakładana - równy lub wyższy niż 53,8% •IV kw 2019 r. - 52,8%

Źródło: dane GUS. Opracowanie własne

Jak wynika z danych statystycznych wg stanu na koniec 2019 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 45 731 osób. Wskazuje to na osiągnięcie pierwszego z zakładanych wskaźników, - *liczba bezrobotnych na koniec 2019 roku kształtować się będzie na poziomie równym lub niższym niż 48 900 osób.*

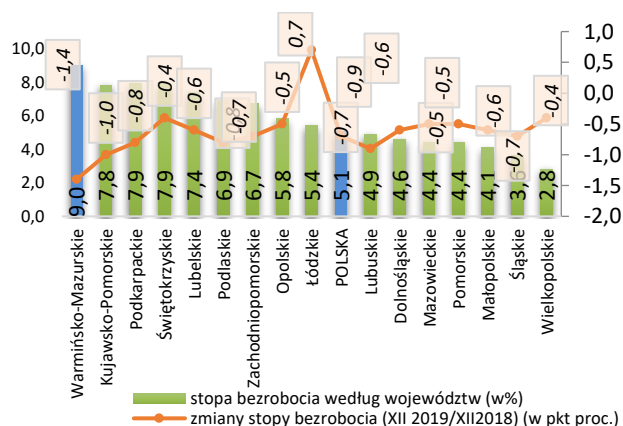
Zrealizowany został również drugi z zakładanych w dokumencie wskaźników - wskaźnik zatrudnienia. Oszacowano, że w 2019 r. ukształtuje się na poziomie równym lub wyższym niż 50,4%. W IV kwartale 2019 r. przyjął wartość 51,4%.

Nie udało się natomiast osiągnąć zakładanej wartości dla trzeciego z rozpatrywanych wskaźników – współczynnika aktywności zawodowej. Przewidywano, iż jego wartość dla Warmii i Mazur będzie nie niższa niż 53,8%, tymczasem w analizowanym okresie wyniosła ona 52,8%.

Oprócz trzech wskaźników dla których założono przewidywane wartości, *Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko - Mazurskim na 2019 rok* zawierał katalog wskaźników do monitoringu sytuacji na rynku pracy. Należą do niego następujące wskaźniki:

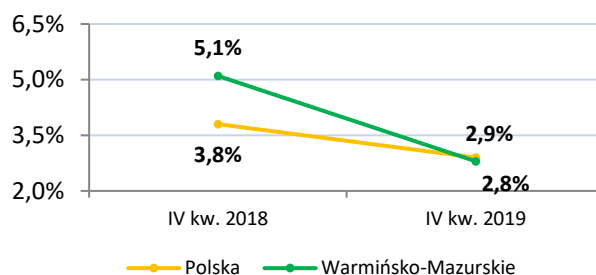
➤ Stopa bezrobocia rejestrowanego

Na koniec 2019 r. województwo warmińsko - mazurskie odnotowuje najwyższy wskaźnik stopy bezrobocia rejestrowanego w Polsce - 9,0% (w kraju 5,2%). Podkreślić należy jednak, iż w odniesieniu do poprzedniego roku w regionie zaobserwowaliśmy najwyższy spadek stopy - o 1,4 pkt proc. Dla porównania w kraju wskaźnik ten zmniejszył się o 0,6 pkt proc.

➤ Stopa bezrobocia wg BAEL

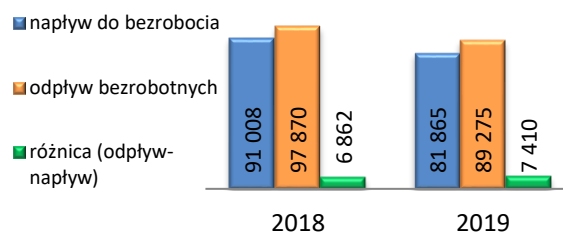
Stopa bezrobocia wg BAEL w IV kwartale 2019 r. w regionie ukształtowała się poniżej średniej ogólnopolskiej - na poziomie 2,8%, przy wartości dla kraju 2,9%. Odnosząc omawiany wskaźnik do poprzedniego roku, Warmia i Mazury odnotowały największą w Polsce redukcję stopy bezrobocia – o 2,3 pkt proc. (przy średniej wynoszącej 0,9 pkt proc.).

➤ Napływ do bezrobocia

➤ Odpływ z bezrobocia

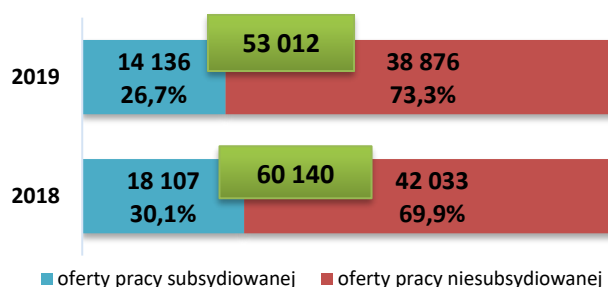
W 2019 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 81 865 osób (o 9 143 osoby, tj. o 10% mniej niż w 2018 r.); z ewidencji bezrobotnych wyrejestrowanych zostało 89 275 osób (spadek o 8 595 osób, tj. o 8,8%). W porównaniu do poprzedniego roku rośnie różnica pomiędzy odpływem a napływem bezrobotnych (z 6 682 osób w 2018 r. do 7 410 osób w 2019 r.).

➤ Liczba ofert pracy

➤ Wskaźnik udziału niesubsydiowanych ofert

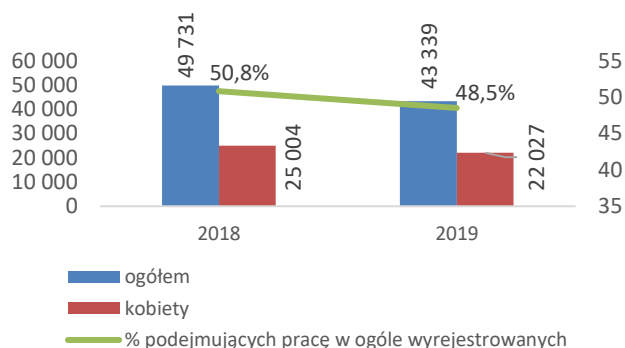
W porównaniu do stanu sprzed roku w 2019 r. liczba ofert wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędów pracy zmniejszyła się o 11,9% (7 128). Utrzymany został jednak pozytywny trend wzrostu odsetka ofert pracy niesubsydiowanej. Spośród 53 012 ofert, będących do dyspozycji urzędów pracy, propozycje zatrudnienia niesubsydiowanego stanowiły 73,3% (przed rokiem 69,9%).

➤ Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę

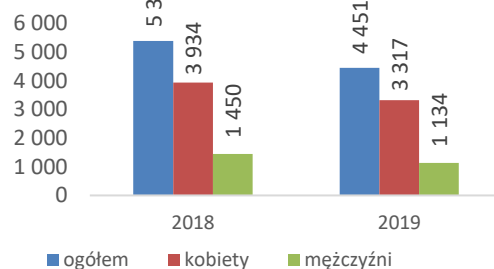
W 2019 roku z ewidencji urzędów pracy z powodu podjęcia pracy wyrejestrowano 43 339 osób. Stanowili oni 48,5% odpływu. W porównaniu do stanu sprzed roku ich liczba zmniejszyła się o 6 392 osoby (12,9%).

Kobiety stanowiły w 2019 r. ponad połowę (50,8%) bezrobotnych podejmujących pracę.

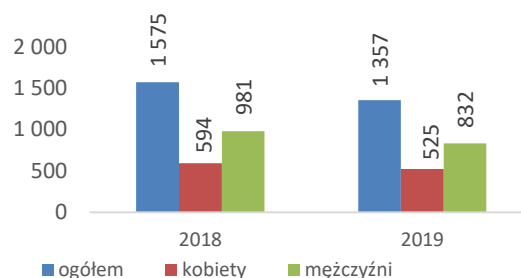
➤ **Liczba osób bezrobotnych, które odbyły staże zawodowe**

W 2019 roku staż rozpoczęło 4 451 bezrobotnych, o 933 osoby (17,3%) mniej niż w roku poprzednim. Wśród osób, które odbywały tę formę aktywizacji znalazło się m.in.: 3 317 kobiet (74,5% ogółu stażystów); 1 215 długotrwale bezrobotnych (27,3%); 2 152 mieszkańców wsi (48,3%), 2 462 osoby do 30. roku życia (55,3%), 350 bezrobotnych powyżej 50. roku życia (7,9%), 189 osób z niepełnosprawnościami (4,2%).

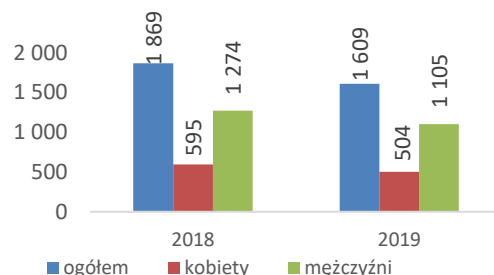
➤ **Liczba osób bezrobotnych, podejmujących działalność gospodarczą przy wsparciu Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego**

Przy wsparciu środkami urzędów pracy własną działalność gospodarczą w 2019 r. rozpoczęło 1 357 bezrobotnych, w tym 525 kobiet. Stanowili oni 15,4% ogółu osób podejmujących pracę subsydiowane. W porównaniu do stanu sprzed roku ich liczba zmniejszyła się o 218 osób (spadek o 13,8%).

➤ **Liczba miejsc pracy wspieranych Funduszem Pracy powstałych u regionalnych pracodawców**

Dzięki refundacji pracodawcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w 2019 r. zatrudnienie znalazło 1 609 osób. W odniesieniu do poprzedniego roku był to spadek o 260 osób (o 13,9%). Z tworzonych miejsc pracy częściej korzystali mężczyźni, którzy w 2019 r. stanowili 68,7% ogółu skierowanych.

➤ **Liczba osób, które odbyły przygotowanie zawodowe dorosłych**

W 2019 r. w przygotowaniu zawodowym dorosłych uczestniczyły dwie osoby, dla porównania w 2018 roku nie odnotowaliśmy żadnego uczestnika tej aktywnej formy.

2019 rok

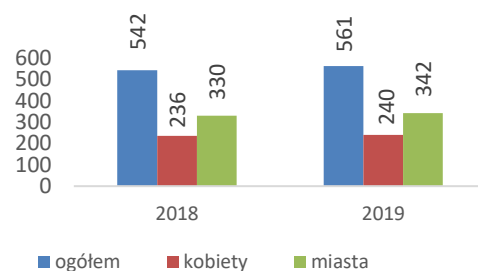
• 2 osoby

2018 rok

• brak uczestników

➤ **Pracujący**

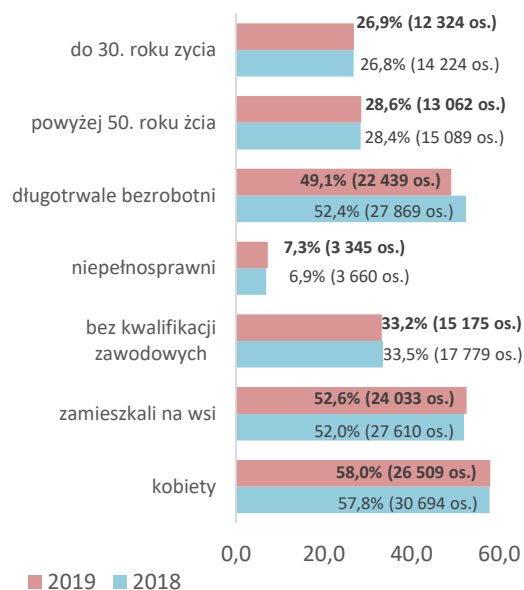
Wg BAEL w IV kwartale 2019 r. liczba osób pracujących wynosiła 561 tys. osób, i była wyższa o 3,5% niż przed rokiem. Wzrost liczby osób pracujących wystąpił niezależnie od płci i miejsca zamieszkania. Liczba pracujących kobiet wzrosła z 236 tys. do 240 tys. osób, mężczyzn z 306 tys. do 322 tys. osób. Liczba pracujących w miastach w 2019 r. wyniosła 342 tys. osób, (w 2018 r. 330 tys. osób), zaś na wsi 219 tys. (przed rokiem 212 tys. osób).

➤ **Udział wybranych grup bezrobotnych w strukturze regionalnego bezrobocia:**

- bezrobotni do 30. roku życia
- bezrobotni powyżej 50. roku życia
- długotrwale bezrobotni
- bezrobotni niepełnosprawni
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych
- bezrobotni zamieszkali na wsi
- kobiety

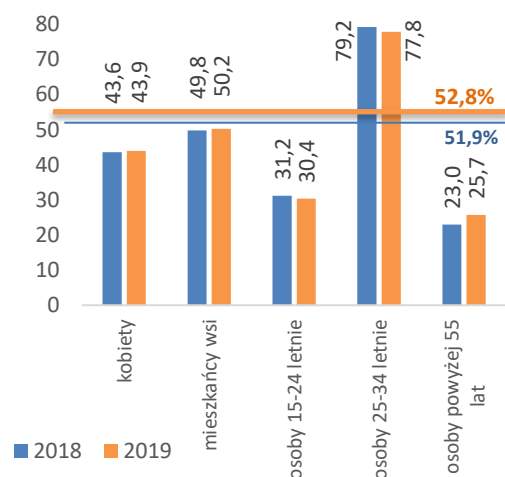
W okresie rocznym (grudzień 2018 i 2019 r.) spadek poziomu bezrobocia odnotowano we wszystkich grupach wyodrębnionych w RPDZ, największy w grupie długotrwale bezrobotnych – spadek o 19,5%. Jednocześnie o 3,3 pkt proc. zmniejszył się udział procentowy tej grupy w ogólnej strukturze bezrobotnych. W przypadku innych grup (oprócz osób bez kwalifikacji zawodowych) spadek liczby wiąże się ze zwiększeniem odsetka w ogólnej liczbie zarejestrowanych w urzędach pracy.

➤ **Współczynnik aktywności zawodowej (IV kw. 2019 r.)**

- kobiet
- mieszkańców wsi
- osób w wieku 15-24 lata
- osób w wieku 25-34 lata
- osób w wieku 55 lat i więcej

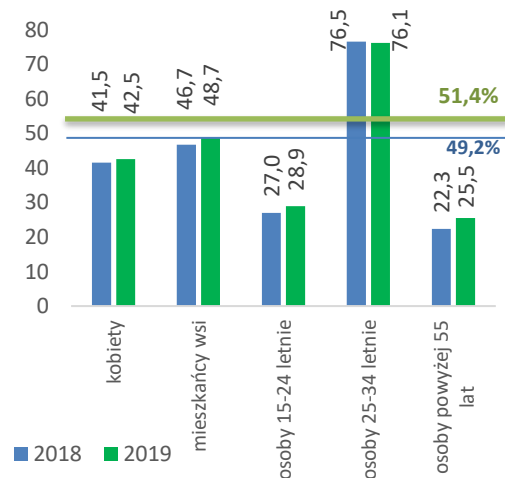
Wyższy od średniego w województwie, współczynnik aktywności zawodowej odnotowano dla osób w wieku 25-34 lata. W IV kw. 2019 r. wynosił on 77,8% przy średniej 52,8%. Największe różnice w wartości wskaźnika odnotowano w grupie osób: powyżej 55. roku życia, dla której współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 25,7%, a dystans jaki dzieli ten wskaźnik od średniej w województwie to 27,1 pkt proc.) oraz młodzieży pomiędzy 15 a 24 rokiem życia (odpowiednio 30,4% i 22,4 pkt proc.).

➤ **Wskaźnik zatrudnienia (IV kw. 2019 r.)**

- kobiet
- mieszkańców wsi
- osób w wieku 15-24 lata
- osób w wieku 25-34 lata
- osób w wieku 55 lat i więcej

Podobnie jak w latach ubiegłych wyższym wskaźnikiem zatrudnienia charakteryzują się mężczyźni - 61,1% (dla kobiet wskaźnik ten wyniósł 42,5%). Biorąc pod uwagę kryterium zamieszkania, wyższy współczynnik aktywności zawodowej cechował mieszkańców miast (53,3%), natomiast aktywność ekonomiczna mieszkańców terenów wiejskich ukształtowała się na poziomie 48,7%. Najwyższy wskaźnik zatrudnienia – 78,7% przypisany był do grupy wiekowej 45-54 lata, najniższy natomiast dla osób w przedziale wiekowym 55 lat i więcej (25,5%) oraz osób 15-24 letnich (28,9%).

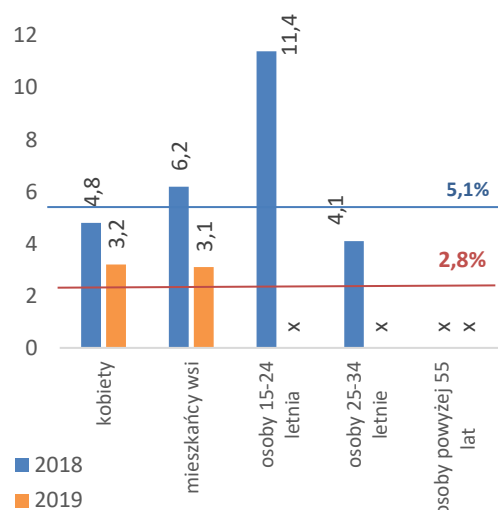

➤ **Stopa bezrobocia wg BAEL (IV kw. 2019 r.)**

- kobiet
- mieszkańców wsi
- osób w wieku 15-24 lata
- osób w wieku 25-34 lata
- osób w wieku 55 lat i więcej

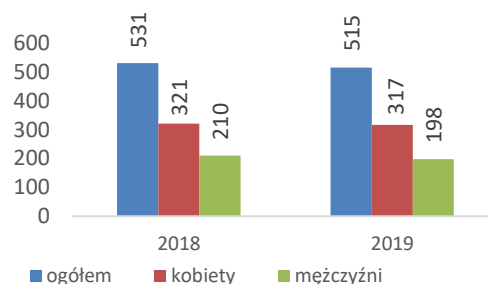
Stopa bezrobocia liczona metodą BAEL w IV kw. 2019 r. wyniosła a województwie 2,8%. Dla kobiet współczynnik ten ukształtował się na poziomie 3,2% (w odniesieniu do poprzedniego okresu spadek o 1,6 pkt proc.), dla mieszkańców wsi wyniósł on natomiast 3,1% (spadek o 3,1 pkt proc.).

Uwaga: dla pozostałych grup wiekowych wyodrębnionych w RPDZ, Urząd Statystyczny w Olsztynie nie podaje wartości wskaźnika stopy bezrobocia. Wynika to z faktu, iż liczebność grupy, po uogólnieniu wyników z próby, wynosi poniżej 5 tys., co oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana ze względu na losowy błąd próby.

➤ **Udział kobiet wśród biernych zawodowo (w tys.)**

W I kw. 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim liczba biernych zawodowo wyniosła 515 tys. osób, z czego większość - 317 tys. osób stanowiły kobiety (ponad 61% populacji tej grupy). Dla porównania w 2018 roku liczba biernych zawodowo wyniosła 531 tys. osób, a jej spadek zauważalny był w przypadku obu płci. W 2018 r. odsetek kobiet wśród biernych zawodowo wyniósł ponad 60%

➤ **Wydatki z Funduszu Pracy na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację bezrobotnych**

➤ **Wydatki z Europejskiego Funduszu Społecznego**

W 2019 roku na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację bezrobotnych, w 2019 r., w regionie wydatkowano kwotę 132 049,0 tys. zł, tj. o 1/3 mniej (spadek o 66 266,9 tys. zł) niż miało to miejsce w 2018 r. W kwocie tej, na EFS przeznaczono 82 380,3 tys. zł (spadek o 7,8% - 7 001,0 tys. zł).

Wydatki z Funduszu Pracy na promocję zatrudnienia

•2019 r. - 132 049,0 tys. zł.
•2018 r. - 198 315,9 tys. zł.

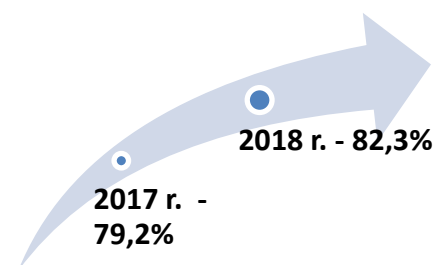
Wydatki z Europejskiego Funduszu Społecznego

•2019 r. - 82 380,3 tys. zł
•2018 r. - 89 381,3 tys. zł.

➤ **Efektywność zatrudnieniowa**

W 2018 r. efektywność zatrudnieniowa w województwie wynosiła 82,3%. Spośród 15 152 osób, które zakończyły udział w badanych pod względem efektywności formach aktywizacji zawodowej*, zatrudnienie znalazły 12 472 osoby. Dla porównania przed rokiem wskaźnik ten wyniósł 79,2%.

**do form tych należą: szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy*

3. Typy działań realizowanych w ramach priorytetów przyczyniające się do osiągnięcia celów szczegółowych wyznaczonych w *Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 rok*

W rozdziale przedstawiono przykładowe typy działań realizowane w obszarach priorytetowych dla polityki rynku pracy zdefiniowanych przez Samorząd Województwa na 2019 rok. Informacje na temat działań zaczerpnięto z materiałów przekazanych przez powiatowe urzędy pracy, Warmińsko-Mazurską Wojewódzką Komendę Ochotniczych Hufców Pracy oraz Departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego: Departament Polityki Regionalnej oraz Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej. Przedstawione poniżej działania nie wyczerpują katalogu wszystkich inicjatyw realizowanych na terenie naszego województwa, są jednak najistotniejsze dla obszaru rynku pracy.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2019 rok wyodrębnił dwa priorytetowe typy działań, a w ich ramach pięć celów szczegółowych oraz przykładowe typy działań. Przykładowe działania to zaproponowane rozwiązania, które miały wyznaczyć kierunek działań publicznych służb zatrudnienia i innych instytucji działających w obszarze rynku pracy.

Rysunek 2. Priorytety i cele szczegółowe zdefiniowane w Regionalnym Planie Działań na 2019 rok

PRIORYTET I – Zwiększenie adaptacyjności mieszkańców województwa, w tym przedsiębiorców w celu zwiększenia wskaźnika zatrudnienia na Warmii i Mazurach

- Cel szczegółowy 1 - Zwiększanie szans na zatrudnienie mieszkańców regionu poprzez wspieranie i promowanie kształcenia ustawicznego, mobilności przestrzennej i zawodowej
- Cel szczegółowy 2. Wspieranie przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy

Priorytet II – Dostosowanie działań publicznych służb zatrudnienia oraz innych instytucji realizujących politykę rynku pracy do zmian zachodzących w tym obszarze

- Cel szczegółowy 1. Ograniczenie skutków problemów demograficznych oraz negatywnych zjawisk zachodzących na rynku pracy
- Cel szczegółowy 2. Monitoring rynku pracy dotyczący aktualnej sytuacji oraz trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych
- Cel szczegółowy 3. Doskonalenie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia i OHP

3.1. Priorytet I - Zwiększenie adaptacyjności mieszkańców województwa, w tym przedsiębiorców w celu zwiększenia wskaźnika zatrudnienia na Warmii i Mazurach

3.1.1 Cel Szczegółowy 1 - Zwiększanie szans na zatrudnienie mieszkańców regionu poprzez wspieranie i promowanie kształcenia ustawicznego, mobilności przestrzennej i zawodowej

Poniżej przedstawione zostały przykładowe typy działań, których realizacja przyczyniała się do osiągnięcia pierwszego z wyznaczonych celów szczegółowych w Priorytecie I - *Zwiększania szans na zatrudnienie mieszkańców regionu poprzez wspieranie i promowanie kształcenia ustawicznego, mobilności przestrzennej i zawodowej*.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ ***Rozwój poradnictwa zawodowego, dostępu do informacji edukacyjnej i zawodowej, pośrednictwa pracy w zakresie świadomego planowania kariery zawodowej, szczególnie osób należących do grup priorytetowych.***

Ten typ działania realizowany był w różnych formach głównie przez powiatowe urzędy pracy oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie. Usługi poradnictwa zawodowego świadczone były zarówno w **formie porady indywidualnej jak i grupowej**. Indywidualne porady zawodowe dotyczyły głównie trudności z wyborem lub zmianą zawodu, wyborem miejsca pracy, kierunku kształcenia lub szkolenia, a także braku umiejętności poszukiwania pracy. Tematy zrealizowanych warsztatów w ramach porad grupowych to m.in.: *Rozmowa kwalifikacyjna; Wyznaczanie i realizacja celów; Odkryj swój potencjał*

zawodowy; Skuteczne poszukiwanie pracy – jak odnaleźć się na rynku pracy?; Asertywność – jak być skutecznym, otwartym i naturalnym?; Poznaj siebie; Pracuj i żyj bez stresu; Kim jestem, co mogę?

W 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim udzielono blisko 47,7 tys. porad zawodowych. W ciągu całego roku:

- ✓ 15 717 osób, skorzystało z porad indywidualnych – w odniesieniu do poprzedniego roku liczba uczestników była mniejsza o 205 osób (o 1,3%);
- ✓ 3 335 uczestniczyło w poradach grupowych – wzrost o 513 osób (o 18,2%);
- ✓ 1 471 osób skorzystało z badań testowych – wzrost o 457 (o 45,1%);
- ✓ 16 819 osobom udzielono indywidualnych porad zawodowych – o 1 379 osób mniej niż w 2018 r. (spadek o 7,6%);
- ✓ 10 471 osób uczestniczyło w grupowych spotkaniach informacyjnych – wzrost o 1 041 osób (o 11,0%);
- ✓ 44 osoby rozpoczęły szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy – spadek liczby uczestników szkoleń o 13 osób (o 22,8%).

Aby zapewnić dalszy rozwój poradnictwa zawodowego w regionie Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CiPKZ) działające w ramach WUP w Olsztynie, w ramach zadania koordynacji poradnictwa zawodowego zorganizowało naradę szkoleniową dla 19 doradców zawodowych zatrudnionych w powiatowych urzędach pracy i OHP oraz spotkanie dla kierowników Centrów Aktywizacji Zawodowej i koordynatorów usług rynku pracy. W naradzie uczestniczyło 17 osób.

Także usługi z zakresu **informacji zawodowej** realizowane były w formie indywidualnej i grupowej (podczas tzw. grupowych spotkań informacyjnych). Tylko CiPKZ w 2019 r. udzieliły:

- indywidualnej informacji zawodowej dla 2 950 osób. Informacje dotyczyły m.in.: zawodów i specjalności, rynku pracy, szkół i instytucji szkoleniowych, metod i sposobów poszukiwania pracy, zasad przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, warunków świadczenia pracy, podejmowania działalności gospodarczej, funduszy europejskich, zakresu i form działania instytucji publicznych i niepublicznych;
- grupowej informacji zawodowej – 1 145 osób. Zagadnienia poruszane podczas zajęć grupowych dotyczyły prezentacji świadczonych usług dla klientów Centrum, w tym: możliwości skorzystania z poradnictwa na odległość, tendencji odnośnie zatrudnienia, metod i technik poszukiwania pracy, wejścia/powrotu na rynek pracy, nowoczesnych narzędzi wykorzystywanych do poszukiwania zatrudnienia.

Podobne spotkania grupowe odbywały się na terenie całego województwa. Częstą praktyką stosowaną przez urzędy było zapraszanie na spotkania przedstawicieli pracodawców lub firm szkolących. Jednym z wielu przykładów takiej współpracy było spotkanie zorganizowane przez PUP w Działdowie oraz jego Filie w Lidzbarku, gdzie obok doradców zawodowych w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Działdowskiej Agencji Rozwoju, Centrum Kształcenia Ustawicznego w Działdowie. Celem przedsięwzięcia było przekazanie informacji o lokalnym rynku pracy, przedstawienie możliwości edukacyjnych osób dorosłych oraz uświadomienie uczestnikom spotkania roli doradztwa zawodowego w planowaniu kariery zawodowej i ścieżki edukacyjnej.

W ramach omawianego działania CliPKZ udzielało również konsultacji psychologicznych. Badania dotyczyły głównie: predyspozycji zawodowych, typów osobowości, odporności na stres oraz kompetencji przedsiębiorczych. W ciągu roku skorzystało z nich 143 osoby.

Zasoby informacji zawodowej w województwie, były w 2019 r. na bieżąco aktualizowane i poszerzane. Ich udostępnianie odbywało się miejscu – w siedzibach urzędów pracy oraz w ich filiach, a także na ich stronach internetowych czy w mediach społecznościowych. W zasobach informacji zawodowych można było znaleźć m.in.: ulotki o zawodach, materiały o rynku pracy, informacje o zakresie i formach działania publicznych służb zatrudnienia, adresy stron internetowych przydatnych w poszukiwaniu pracy w kraju i za granicą oraz materiały pomocne w prowadzeniu działalności gospodarczej. Materiały dot. informacji zawodowej dostępne były również na portalu społecznościowym Facebook oraz koncie Paktu dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego, którymi administrowało Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie. Łącznie w 2019 r. zamieszczono na nich 274 posty, uzyskując zasięg 41 286 odbiorców w przypadku pierwszego portalu i 22 968 odbiorców treści publikowanych za pośrednictwem konta PAKTU.

Okazją do przekazywania informacji zawodowej był także odbywający w październiku 2019 r. Warmińsko-Mazurski Tydzień Kariery, podczas którego zrealizowano m.in.: 165 grupowych i indywidualnych porad zawodowych, konsultacji oraz spotkań informacyjnych; 144 wycieczki, spotkania zawodoznawcze i wizyty studyjne; 102 warsztaty, zajęcia psychoedukacyjne i szkolenia; 11 powiatowych konferencji i seminariów; działały 4 punkty konsultacyjne. Więcej informacji o wydarzeniach znaleźć można na stronie Paktu www.doradca.up.gov.pl

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Promocja i wsparcie kształcenia ustawicznego na rzecz podnoszenia kompetencji zawodowych, m.in. poprzez wykorzystanie środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.**

Promocja i wsparcie kształcenia ustawicznego realizowana przez powiatowe urzędy pracy odbywała się przede wszystkim poprzez **kierowanie osób bezrobotnych na szkolenia, staże lub przygotowanie zawodowe dorosłych**. W 2019 roku w wymienionych formach uczestniczyło prawie 6 tys. osób, z czego w szkoleniach - 1 450 osób; w stażach - 4 451 osób; w przygotowaniu zawodowym dorosłych – 2 osoby¹. Łącznie na te cele wydatkowano 38 968,9 tys. zł, w tym na szkolenia 6 392,4 tys. zł; staże – 32 555,2 tys. zł, przygotowanie zawodowe – 21,3 tys. zł. Ponadto w 2019 r. 38 bezrobotnych rozpoczęło studia podyplomowe, a 40 osobom sfinansowano koszty egzaminów lub licencji. Z Funduszu Pracy przeznaczono na te formy odpowiednio 212,1 tys. zł. oraz 11,5 tys. zł.

Idea kształcenia ustawicznego w WUP w Olsztynie realizowana była poprzez **organizowanie szkoleń zarówno dla klientów urzędu, jak i dla pracowników powiatowych urzędów pracy**. Przy

¹ Najwięcej bezrobotnych (736 osób) ukończyło szkolenia z zakresu *usług transportowych*, gdzie wliczane są również kursy prawa jazdy – 49,1% kończących tę formę aktywizacji. W przypadku staży, blisko 1/3 kończących staż (32,1%, 1 366 osób). nabyło nowe umiejętności związane z pracami sekretarskimi i biurowymi.

okazji nowego okresu programowania 2014-2020 stworzono m.in. możliwość podnoszenia kwalifikacji i umiejętności potencjalnym beneficjentom środków unijnych. Działania informacyjno-promocyjne dotyczyły uruchomionych programów operacyjnych i programów wspierających rozwój zasobów ludzkich w województwie (RPO WiM 2014-2020, PO WER). W 2019 r. zorganizowano trzy szkolenia dla wnioskodawców i beneficjentów, w których uczestniczyło łącznie 121 osób. Były to szkolenia z zakresu aplikowania i rozliczania projektów i ochrony danych osobowych (RODO).

W ramach działalności metodyczno-szkoleniowej CiPKZ w 2019 roku zorganizowano 33 szkolenia dla pracowników powiatowych urzędów pracy. Łącznie uczestniczyło w nich 391 osób. Przykładowe tematy szkoleń: *Depresja i lęk jako przyczyny obniżenia sprawności intelektualnej, społecznej i zawodowej* (48 przeszkolonych osób); *Budowanie relacji w procesie doradczym w oparciu o koncepcję Analizy Transakcyjnej* (42 przeszkolone osoby); *Praca doradcy klienta z osobą słabo zmotywowaną* (36 przeszkolonych osób); *Analiza Transakcyjna w diagnozie motywacji klienta* (33 przeszkolone osoby).

Wsparcie i promocja idei uczenia się przez całe życie realizowana była przede wszystkim poprzez działania w ramach **Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS)**. Promocja tego instrumentu rynku pracy na Warmii i Mazurach należała głównie do zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie. Samorząd Województwa na jego realizację w roku 2019 otrzymał kwotę 134,0 tys. zł. Ze środków tych zlecono produkcję minireportaży filmowych (do wykorzystania w telewizji i Internecie), zakup materiałów promocyjnych oraz kampanię reklamową w prasie regionalnej.

Działania powiatowych urzędów pracy w ramach KFS skupiały się na priorytetach ogłoszonych przez MRPiPS. W 2019 r. było to:

- 1) wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
- 2) wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa dojrzałości;
- 3) wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników pochodzących z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych pochodzących z grup, o których mowa w art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej;
- 4) wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej;
- 5) wsparcie kształcenia ustawicznego instruktorów praktycznej nauki zawodu, nauczycieli kształcenia zawodowego oraz pozostałych nauczycieli, o ile podjęcie kształcenia ustawicznego umożliwi im pozostanie w zatrudnieniu;
- 6) wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia.

Na działania w tych obszarach województwo otrzymało 6 136,0 tys. zł. Oprócz przyznanego limitu samorządy powiatowe w ciągu roku ubiegały się o dodatkowe środki z rezerwy KFS. W pierwszej kolejności środki te przyznawane były na realizację:

- 1) wsparcia kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- 2) wsparcia kształcenia ustawicznego osób z orzecznym stopniem niepełnosprawności;
- 3) wsparcia kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy.

W sumie w ciągu roku pula środków KFS w regionie powiększona została o 1 031,5 tys. zł.

Ogółem samorządy powiatowe na zadania w ramach KFS w 2019 r. wydatkowały kwotę 7 014,9 tys. zł (przed rokiem 3 551,6 tys. zł). Wnioski o przyznanie środków z KFS złożyło 1 194 pracodawców (przed rokiem 824), a otrzymało je 896 (w 2018 r. – 569). W odniesieniu do 2018 r. odnotowano więc prawie 45% wzrost liczby podmiotów wnioskujących o środki KFS (o 370 podmiotów) i ponad 57% wzrost liczby firm które wsparcie z KFS otrzymało (o 327).

Blisko 60% podmiotów korzystających z KFS to pracodawcy zatrudniający od 1 do 9 osób (534 podmioty). Najczęściej po środki sięgali pracodawcy działający w sekcji *Pozostała działalność usługowa* – 145 podmiotów (16,2% ogółu).

W 2019 r. w działaniach finansowanych ze środków KFS uczestniczyło 281 pracodawców (o 102 więcej niż w 2018 r.) oraz 2 993 pracowników (wzrost o 1 241 osób). Najpopularniejszą formą wsparcia były kursy, z których skorzystało 98,9% pracodawców (278 osób) i 98,1% pracowników (2 936 osób). Ponadto ze środków KFS: 431 osobom sfinansowano koszty egzaminów, 106 osobom – badania lekarskie lub psychologiczne, 51 – studia podyplomowe, a 10 osobom ubezpieczenie NNW.

Informacje o możliwościach korzystania ze środków KFS oprócz kampanii w mediach, przekazywane były bezpośrednio na spotkaniach z pracodawcami, m.in. podczas odbywających się na terenie całego województwa wydarzeń w ramach Europejskich Dni Pracodawców.

Pomoc w indywidualnym rozwoju zawodowym pracodawcy lub jego pracowników świadczona była także poprzez **analizę potrzeb kadrowych pracodawców**. Praktyka taka stosowana była m.in. przez pracowników Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego, którzy odbyli wizyty u 21 pracodawców na terenie gmin Biskupiec i Kolno. Dodatkowo w siedzibie urzędu przeprowadzono spotkania informacyjne połączone z indywidualnymi konsultacjami z doradcami klienta dla 11 pracodawców zainteresowanych korzystaniem ze wsparcia urzędu w doborach kandydatów do pracy i podnoszenia kwalifikacji w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Powiatowe urzędy pracy zajmowały się również **promocją działań z zakresu stwarzania możliwości kształcenia ustawicznego i nabywania umiejętności zawodowych realizowanych przez inne podmioty**. Przykładem jest współpraca PUP w Węgorzewie z innymi podmiotami funkcjonującymi na rynku pracy, które w ramach różnych projektów oferowały osobom bezrobotnym i biernym zawodowo możliwość odbycia m.in. szkoleń zawodowych i staży. W ramach współpracy w urzędzie pracy upowszechniano informacje o tych działaniach, jak również organizowano spotkania dla osób bezrobotnych podczas których przedstawiciele podmiotów zapoznawali zainteresowanych ze swoją ofertą.

Idea kształcenia ustawicznego w 2019 r. realizowana była również przez inne instytucje rynku pracy – przede wszystkim przez instytucje szkoleniowe. Informację o ofercie szkoleniowej firm znaleźć można było w **Rejestrze Instytucji Szkoleniowych (RIS)**. Rejestr prowadzony jest przez

wojewódzkie urzędy pracy, a bezpłatny dostęp do niego mają wszystkie zainteresowane osoby. Baza jest co roku aktualizowana, a firmy które nie zadeklarują kontynuacji działalności szkoleniowej na kolejny rok kalendarzowy są z rejestru wykreślane.

W ramach zadania związanego z prowadzeniem Rejestru Instytucji Szkoleniowych przez WUP w Olsztynie, w 2019 roku prowadzone były następujące działania:

- ⇒ bieżąca obsługa instytucji szkoleniowych, polegająca m.in. na informowaniu nt. procedury wpisu do RIS;
- ⇒ weryfikacja złożonych wniosków o wpis;
- ⇒ wydawanie zawiadomień o wpisie do RIS;
- ⇒ coroczna weryfikacja informacji składanych przez instytucje szkoleniowe dot. kontynuacji działalności szkoleniowej w kolejnym roku kalendarzowym oraz aktualizacja danych gromadzonych w bazie w tym zakresie;
- ⇒ udostępnianie informacji na temat działających w regionie jednostek szkoleniowych;
- ⇒ wydawanie zawiadomień o wykreśleniu z RIS (na indywidualny wniosek instytucji bądź z powodu nie złożenia przez firmę wniosku aktualizującego).

W krajowej bazie danych RIS, według stanu na koniec 2019 roku figuruje 13 337 aktywnych instytucji szkoleniowych, w tym 532 w województwie warmińsko – mazurskim (4% wszystkich działających w Polsce). W 2019 roku w regionie zarejestrowano 142 nowych instytucji szkoleniowych, z powodu nie złożenia aktualizacji wykreślono 159 firm.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Zwiększenie znaczenia kształcenia zawodowego jako czynnika oddziałującego na sytuację na regionalnym rynku pracy.**

Przez lata kształcenie zawodowe nie cieszyło dużą popularnością, tymczasem na rynku pracy obserwujemy utrzymujący się popyt na pracowników posiadających kwalifikacje w konkretnym zawodzie. W roku szkolnym 2018/2019 uczniowie w województwie warmińsko-mazurskim mogli wybierać spośród: 74 branżowych szkół I stopnia, 76 techników oraz 68 szkół policealnych.

O atrakcyjności szkolnictwa zawodowego na Warmii i Mazurach stanowi nie tylko liczba szkół, ale przede wszystkim ich oferta programowa, a ta jest co roku poszerzana o nowe kierunki kształcenia. Aby zapewnić jej zgodność z potrzebami rynku pracy przed otwarciem nowego kierunku, dyrektorzy szkół powinni otrzymać pozytywną opinię Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy - organu opiniodawczo-doradczego Marszałka w sprawie polityki rynku pracy. W roku 2019 Rada podjęła łącznie 98 uchwał w sprawie utworzenia 136 kierunków kształcenia w województwie warmińsko – mazurskim. Decyzje wydawane były m.in. w oparciu o wyniki *Barometru zawodów* oraz szczegółową analizę lokalnego i wojewódzkiego rynku pracy w zakresie wnioskowanych zawodów. Analiza zawierała takie elementy jak: informacje nt. liczby bezrobotnych, płynności rynku pracy, liczby wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, liczby funkcjonujących placówek oświatowych kształcących w danym zawodzie oraz liczby absolwentów danego kierunku. Dodatkowo od 2019 roku opinia o zasadności kształcenia w zawodzie wydawana jest także po zapoznaniu się z prognozą zapotrzebowania na

pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy². Prognoza stanowi syntetyczne ujęcie różnych źródeł opisujących tendencje na rynku pracy w kontekście strategii rozwoju państwa i regionów, a jej celem jest dostarczenie przesłanek do kształtowania oferty szkolnictwa branżowego adekwatnie do potrzeb krajowego i wojewódzkiego rynku pracy.

W 2019 r. ze względu na wprowadzone *Ustawą z dnia 22 XI 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. 2018, poz. 2245) zmiany legislacyjne zmieniono formularz wniosku o wydanie opinii w sprawie utworzenia nowego kierunku kształcenia. Zmiany dotyczyły m.in.:

- dostosowania nazewnictwa w zakresie szkolnictwa branżowego;
- rozszerzenia informacji o szkole (okresie działania, uzyskanych certyfikatach, osiągnięciach, współpracy zagranicznej);
- dodaniu informacji o planowanym terminie rozpoczęcia kształcenia oraz rekrutacji – jej przewidywanych formach i zasięgu (powiat, region, kraj);
- odniesienia się wnioskującego do prognozy MEN i na jej podstawie określenia zapotrzebowania na pracowników na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Rozwojowi kształcenia zawodowego w regionie służy również publikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego ***Wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne poniesionych przez pracodawcę***. Wykaz jest aktualizowany co roku, a jego kształt szeroko konsultowany m.in. z:

- Kuratorium Oświaty w Olsztynie,
- Warmińsko-Mazurską Wojewódzką Komendą OHP w Olsztynie,
- Warmińsko-Mazurską Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Olsztynie,
- Zrzeszeniem Prywatnego Handlu i Usług w Olsztynie,
- Warmińsko-Mazurskim Związkiem Pracodawców Prywatnych,
- Business Centre Club,
- powiatowymi urzędami pracy.

W 2019 r. analiza zasadności wprowadzenia lub usunięcia zawodu odbywała się w oparciu o zgromadzone dane i opierała się na:

- obowiązującym rozporządzeniu MRPiPS w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania;
- obowiązującym rozporządzeniem MEN w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego;
- obowiązującym wykazie zawodów, w których prowadzi się naukę zawodu młodocianych pracowników u pracodawców rzemieślników (opracowanego przez Związek Rzemiosła Polskiego – dane z 2018 roku);
- możliwościach kształcenia w danym zawodzie (dane SIO);

² Mowa o tym w art. 46b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe

- danych o dotychczasowej refundacji pracodawcom zatrudniających młodocianych pracowników;
- informacji o liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych (w tym do 25 r. ż.) oraz liczbie wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej;
- prognozie zapotrzebowania na pracowników w 2019 roku wg wyników badania *Barometr zawodów*;
- zaktualizowanej *Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025 roku*.

W wyniku konsultacji przeprowadzonych w 2019 r. do wykazu zawodów:

- dodanych zostało dziewięć zawodów, które zmieniły nazwę i symbol cyfrowy;
- jeden z zawodów występujący w wykazie zmieniono na zawód szkolny;
- usunięto osiem zawodów szkolnych, w których w roku szkolnym 2018/2019 nie prowadzono kształcenia, a także pięć zawodów nie szkolnych, w których w ciągu 2 lat (2017 i 2018 rok) nie dokonano refundacji kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne poniesionych przez pracodawcę.

W przypadku ośmiu zawodów ustalono, iż mimo że nie występują w nowym *Rozporządzeniu MEN*, pozostaną w wykazie zawodów do czasu zakończenia cyklu kształcenia osób, które już rozpoczęły naukę.

Rysunek 3. Zmiany dokonane w 2019 w Wykazie zawodów w wyniku ogłoszonych konsultacji

Źródło: dane WUP w Olsztynie

Wykaz zatwierdzony został przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą Nr 15/205/19/VI z dnia 25 marca 2019 roku i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego /Data ogłoszenia: 29 marca 2019 r., pozycja: 1626/. Obowiązuje od 1 września 2019 do 31 sierpnia 2020 roku.

Tabela 1. Realizacja refundacji kosztów wynagrodzenia młodocianych pracowników w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
OGÓLNA LICZBA MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW OBJĘTYCH REFUNDACJĄ	7 258	7 195	7 062
LICZBA MŁODOCIANYCH PRACOWNIKÓW OBJĘTYCH REFUNDACJĄ (TJ. WYPŁACONA REFUNDACJA W DANYM ROKU)	5 208	5 198	5 194
LICZBA PRACODAWCÓW, KTÓRZY OTRZYMALI REFUNDACJĘ	1 145	1 127	1 117
KWOTA ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY WYDATKOWANA NA REFUNDACJĘ	11 165 000 zł	11 400 000 zł	10 480 000 zł
ZAWODY, W KTÓRYCH BYŁA DOKONYWANA REFUNDACJA	39	41	42
ZAWODY, W KTÓRYCH NAJCZĘŚCIEJ BYŁA DOKONYWANA REFUNDACJA	mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca, fryzjer, kucharz, stolarz	mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca, fryzjer, kucharz, stolarz, cukiernik	mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca, fryzjer, kucharz, stolarz

Źródło: Warmińsko-Mazurska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy

Jak wynika z powyższej tabeli w ostatnich latach systematycznie zmniejszała się liczba młodocianych pracowników objętych refundacją, wypłaconych refundacji oraz pracodawców, którzy z niej skorzystali. Zwiększa się natomiast kwota środków Funduszu Pracy wydatkowana na refundację oraz liczba zawodów, w których była dokonywana. Zgodnie z danymi przekazanymi przez Warmińsko-Mazurską Wojewódzką Komendę OHP w 2019 r. refundacją objęto 7 062 osoby, wypłacono 5 194 refundacji na łączną kwotę 10 480 tys. zł., młodociani pracownicy zatrudnieni byli przez 1 117 pracodawców.

Na poprawę warunków kształcenia, nową infrastrukturę zagwarantowano również **środki w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego (Poddziałanie 2.4.1 Rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego; Poddziałanie 2.3.2 Rozwój kompetencji i umiejętności zawodowych osób dorosłych; Poddziałanie 9.3.1. Infrastruktura kształcenia zawodowego)**³.

³ Ogółem, wg stanu na 31.12. 2019 r. wsparciem w ramach RPO WIM 2014-2020 objęto 1 662 szkoły oraz 77 234 uczniów, 9 237 nauczycieli. (w oparciu o: *Realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020; Biuro Monitoringu DPR* <https://rpo.warmia.mazury.pl/arttykul/5216/efekty-wdrazania-rpo-wim-2014%E2%80%932020>)

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Zapewnienie wszystkim mieszkańcom Warmii i Mazur, w tym młodzieży w wieku szkolnym dostępu do informacji o rynku pracy.**

Dostęp do informacji o rynku pracy oraz możliwościach i zakresie pomocy świadczonej bezrobotnym urzędy pracy zapewniają głównie poprzez **informację zawodową**, świadczoną w formie porad grupowych i indywidualnych. Okazją do przekazania tych informacji szerszej grupie osób są organizowane co roku na terenie całego województwa **targi pracy**. Ich odbiorcami obok bezrobotnych jest również młodzież szkolna i akademicka, pracodawcy, nauczyciele, wychowawcy, doradcy zawodowi, osoby aktywne i nieaktywne zawodowo.

Przykładem działań wspierających nabywanie przez młodzież w wieku szkolnym wiedzy o rynku pracy oraz podejmowanie wyborów dotyczących ścieżki kształcenia i kariery zawodowej są **spotkania doradców zawodowych w szkołach**. Tego typu inicjatywy realizowane były przez wszystkie powiatowe urzędy pracy, a jednym z przykładów mogą być m.in. zorganizowane przez PUP w Giżycku dla 522 uczniów zajęcia, podczas których przekazano informacje o sytuacji na powiatowym rynku pracy oraz zapoznano z zakresem działalności urzędu, w tym z aktywnymi formami wsparcia skierowanymi do młodych.

PUP w Olecku zorganizował spotkanie dla uczniów gimnazjum, podczas którego oprócz zaprezentowania tendencji panujących na rynku pracy, przedstawiono młodzieży najczęściej występujące oczekiwania pracodawców oraz omówiono i podkreślono wagę *Kompetencji przyszłości*. Podobne zagadnienia poruszane były podczas spotkań w szkołach w innych powiatach.

W Olsztynie spotkania z młodzieżą odbywały się m.in. w ramach VIII Młodzieżowego Dnia z Doradcą Zawodowym. Podczas wydarzenia odbywającego się w siedzibie Zespołu Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych w Olsztynie, doradcy zawodowi Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie przeprowadzili warsztaty i spotkania z uczniami olsztyńskich szkół ponadpodstawowych. Celem spotkań było wprowadzenie uczestników w tematykę rynku pracy, w szczególności zapoznanie ich z nowoczesnymi metodami poszukiwania pracy, zawodami przyszłości, a także zmianami społecznymi, związanymi z migracją zarobkową oraz ich wpływem na środowisko zawodowe. W warsztatach tych wzięło udział 228 uczniów. Nadmienić należy, iż w 2019 r. MUP w Olsztynie otrzymał wyróżnienie i tytułu „Lidera aktywizacji osób młodych”. Tytuł ten przyznawany jest przez Fundację Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM.

W 2019 r. dla młodzieży szkół średnich organizowane były również **wizyty studyjne w urzędach pracy**, mające za zadanie prezentację usług i instrumentów rynku pracy, w szczególności tych kierowanych do osób do 30. roku życia oraz przekazanie informacji o sytuacji na rynku pracy. Działania takie realizowane były m.in. przez PUP w Olecku, który zorganizował 6 wizyt studyjnych, w których udział wzięły 94 osoby. W Urzędzie Pracy Powiatu Olsztyńskiego, Filii w Biskupcu zorganizowano dla młodzieży szkolnej **Dni Otwarte Urzędu**, podczas których oprócz omówienia aktualnej sytuacji na rynku pracy promowano usługę poradnictwa zawodowego i zapoznawano młodzież z zawodami przyszłości.

Interesującą inicjatywą wykazał się PUP w Gołdapi, który zorganizował **Konkurs Wiedzy o Rynku Pracy**. Konkurs adresowany był do uczniów Zespołu Szkół Zawodowych w Gołdapi i Liceum Ogólnokształcącego w Gołdapi. Głównym celem konkursu było kształtowanie aktywnej postawy

wobec życia zawodowego poprzez zwiększenie wiedzy i świadomości osób młodych na temat rynku pracy, jego realiów, wymagań, sposobów poruszania się po nim, instytucji rynku pracy. Konkurs został zorganizowany w dwóch etapach:

- I etap szkolny - test przeprowadzony przez nauczycieli w siedzibach szkół,
- II etap powiatowy - teleturniej na zasadzie „1 z 10” przeprowadzony w siedzibie PUP dla 10 najlepszych uczniów wyróżnionych w etapie szkolnym, po 5 uczniów każdej ze szkół.

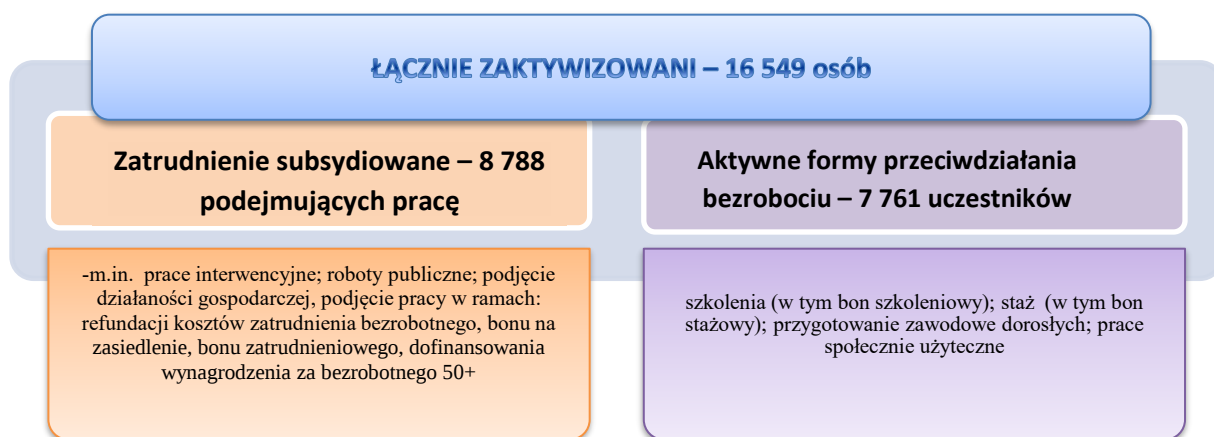
W I etapie szkolnym, łącznie wzięło udział 220 uczniów, zaś w II etapie powiatowym - 10 uczniów stoczyło rywalizację na zasadzie popularnego programu *Jeden z dziesięciu*.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy, szczególnie osób należących do grup priorytetowych, w ramach działań powiatowych urzędów pracy, OHP oraz realizowanych projektów RPO WiM oraz POWER.**

W 2019 r. osoby bezrobotne, w tym należące do grup priorytetowych wskazane w RPDZ, miały możliwość korzystania z wielu form wsparcia oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia. W ramach podstawowych form aktywizacji bezrobotnych, takich jak zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staże, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy zaktywizowano w sumie 16 549 bezrobotnych, o 4 393 osoby (o 21%) mniej niż w roku poprzednim.

Rysunek 4. Uczestnicy aktywnych form promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia aktywizacji bezrobotnych w 2019 roku w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: opracowanie własne, dane WUP w Olsztynie

Najpopularniejszą formą zatrudnienia subsydiowanego w 2019 roku były prace interwencyjne, które podjęło 3 199 osób, o 511 osób mniej niż w 2018 roku. Osoby te stanowiły 36,4% osób podejmujących pracę wspartą środkami urzędów pracy. Ponad 18% wyrejestrowań z ewidencji bezrobotnych z powodu rozpoczęcia prac subsydiowanych, stanowiły wyłączenia osób skierowanych na miejsca pracy utworzone w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy. W 2019 r. z tej formy aktywizacji skorzystało 1 609 osób (o 260 mniej niż w 2018 r.).

W odniesieniu do poprzedniego roku zmniejszyła się również liczba osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą – spadek o 218 osób do poziomu 1 357 osób. W porównaniu z 2018 r. zmniejszyła się również liczba uczestników podejmujących pracę w ramach:

- robót publicznych – 1 105 zaktywizowanych osób (o 840 bezrobotnych mniej niż przed rokiem);
- dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50. roku życia – w 2019 r. z tej formy aktywizacji skorzystało 50 osób (spadek o 47 osób);
- bonu na zasiedlenie – spadek o 149 osób do wielkości 603 osób;
- bonu zatrudnieniowego – który otrzymało 85 osób (spadek o 34 osoby).

Wśród innych form aktywizacji zawodowej najpopularniejszymi formami były staże oraz prace społecznie użyteczne. W 2019 r. w województwie warmińsko-mazurskim staże rozpoczęło 4 451 bezrobotnych (w tym w ramach bonu stażowego 7 osób), którzy stanowili 57,4% uczestników pozazatrudnieniowych form aktywizacji. W porównaniu z rokiem 2018 ich liczba zmniejszyła się o 933 osoby (o 17,3%). Liczba osób korzystających z bonu stażowego zmniejszyła się prawie pięciokrotnie - spadek o 26 osób.

Prace społecznie użyteczne w 2019 r. rozpoczęło 1 858 bezrobotnych z Warmii i Mazur. W porównaniu z rokiem 2018 liczba osób podejmujących tę formę aktywizacji zmniejszyła się o 321 osób (o 14,7%). Osoby podejmujące prace społecznie użyteczne stanowiły 23,9% bezrobotnych rozpoczynających udział w pozazatrudnieniowych formach aktywizacji.

Szkolenia rozpoczęło 1 450 bezrobotnych (18,7% wszystkich uczestników pozazatrudnieniowych form aktywizacji). Wobec 2018 r. liczba bezrobotnych podejmujących szkolenia zmniejszyła się o 279 osób (o 16,1%).

Ponadto w 2019 roku dwóch bezrobotnych zostało skierowanych do przygotowania zawodowego dorosłych (przed rokiem nikt nie korzystał z tej formy aktywizacji).

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy realizowana była w ramach:

- programów na rzecz promocji zatrudnienia finansowanych z Funduszu Pracy;
- *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020*, w którym Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej. Na mocy porozumienia zawartego z Instytucją Zarządzającą Programem, WUP w Olsztynie koordynuje realizację wybranych działań X osi priorytetowej RPO WiM – Regionalny rynek pracy:
 - 10.1 *Poprawa dostępu do zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy* – projekty pozakonkursowe PUP (alokacja w ramach działania: 333,0 mln zł),
 - 10.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia* – projekty konkursowe (alokacja - 86,2 mln zł),
 - 10.3 *Rozwój samozatrudnienia* (alokacja - 125,2 mln zł),
 - 10.4 *Pomoc w powrocie lub wejściu na rynek pracy osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 3* (alokacja - 43,6 mln zł),
 - 10.5 *Wsparcie pracowników i osób zwolnionych poprzez działania outplacementowe* (alokacja - 21,7 mln zł).

➤ Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 –2020, w którym WUP w Olsztynie pełni również funkcję Instytucji Pośredniczącej - dla Osi I Osoby młode na rynku pracy,:

- *Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe (alokacja - 258,4 mln zł),*
- *Działanie 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe (alokacja - 45,6 mln zł).*

Liczbę uczestników RPO WiM wg stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2. Uczestnicy RPO WiM wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Działanie:				
	10.1	10.2	10.3	10.4	10.5
Uczestnicy	-	-	1 827	1 389	1 020
w tym kobiety	-	-	bd	1 269	463
Bierni	0	1 334	-	-	-
w tym kobiety	0	776	-	-	-
Bezrobotni	23 047	3 345	-	-	-
w tym kobiety	12 260	1 984	-	-	-
długotrwale bezrobotni	9 278	1 142	-	-	-
niskie kwalifikacje	18 292	3 944	-	-	-
50+	4 883	917	-	-	-
Osoby z niepełnosprawnościami	1 416	538	-	-	-

Uwaga: do udziału mogą być zakwalifikowane osoby bezrobotne i bierne zawodowo w wieku 30 lat i więcej

Źródło: dane WUP w Olsztynie

Uczestnikami projektów PO WER są osoby w wieku 18 –29 lat. Wsparciem w ramach umów podpisanych do końca 2019 r. zostanie objętych 22 449 osób.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Wspieranie mobilności zawodowej i przestrzennej mieszkańców Warmii i Mazur m.in. poprzez promowanie programów Reactivate i „Twoja Pierwsza Praca z EURES”, oferujących pomoc w znalezieniu pracy, stażu lub szkolenia w miejscu pracy w innym kraju Unii Europejskiej.**

Mobilność zawodowa związana z gotowością do zmiany zawodu wspierana jest przez urzędy pracy poprzez różnorodne formy aktywizacji, m.in. poprzez szkolenia, staże, studia podyplomowe⁴.

Urzędy pracy wspierają również mobilność przestrzenną mieszkańców naszego regionu. Bezrobotni, którzy na podstawie skierowania podjęli zatrudnienie, przygotowanie zawodowe dorosłych, staż lub zostali skierowani na zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego poza miejscem zamieszkania mogli uzyskać wsparcie w postaci zwrotów kosztów zakwaterowania lub dojazdu w związku z udziałem w tych formach. W ciągu 2019 roku z możliwości tej skorzystało 1 541 osób, (przed rokiem 2 317), z Funduszu Pracy przeznaczono na ten cel 993,9 tys. zł.

⁴ Formy te opisane zostały przy okazji działań, mających za zadanie promocję i wsparcie kształcenia ustawicznego na rzecz podnoszenia kompetencji zawodowych, m.in. poprzez wykorzystanie środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Aby zachęcić bezrobotnego do większej mobilności przestrzennej oferowane jest także wsparcie w postaci bonu na zasiedlenie. Osoby do 30. roku życia, które zdecydują się zmienić miejsce zamieszkania ze względu na nową pracę otrzymują pomoc finansową. W 2019 roku w województwie pracę w ramach bonu na zasiedlenie podjęło 603 bezrobotnych, o 149 osób mniej niż w poprzednim roku. Koszt tej formy aktywizacji wyniósł 4 714,7 tys. zł.

Osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy chcące zmienić miejsce swojego zamieszkania na inny kraj UE mają możliwość skorzystania z pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES. Działania kadry EURES kierowane są także do pracodawców. W 2019 r.:

- kontaktowano się z 3 579 osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy w zakresie prowadzonych rekrutacji do pracy oraz warunków życia i pracy w krajach UE/EOG;
- świadczone usługi na rzecz 125 pracodawców w kwestii możliwości poszukiwania kandydatów do pracy w Polsce;
- obsłużono 564 zagraniczne oferty pracy (oferty zamieszczano na stronie WUP i CBOP, udzielano informacji zainteresowanym).

Ponadto w ciągu roku w sprawie europejskiego pośrednictwa pracy nawiązano 671 kontaktów z instytucjami zewnętrznymi m.in. uczelniami wyższymi, OHP, związkami zawodowymi, agencjami zatrudnienia, instytucjami szkoleniowymi.

Należy również nadmienić, iż Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie jako jedyny reprezentant publicznych służb zatrudnienia z Polski jest instytucją partnerską w projekcie *Reactivate the HUB*. *Reactivate* jest unijnym programem mobilności zawodowej, który ma pomóc osobom poszukującym pracy w wieku powyżej 35 lat w znalezieniu pracy, stażu lub szkolenia w innym kraju UE. Uczestnikami Programu są także pracodawcy, którym oferowana jest pomoc w pozyskaniu pracowników. Jego realizatorem jest Konsorcjum utworzone przez Krajowe Biura Koordynacji EURES, publiczne i prywatne służby zatrudnienia, organizacje pozarządowe, izby handlowe, instytucje szkoleniowe z 8 krajów UE (Włochy, Grecja, Wielka Brytania, Niemcy, Holandia, Hiszpania, Chorwacja, Polska).

Reactivate zapewnia następujące usługi:

- ✓ informację,
- ✓ rekrutację i kojarzenie pracodawców z pracownikami,
- ✓ indywidualne wsparcie przed- i po-rekrutacyjne,
- ✓ wsparcie finansowe dla osób poszukujących pracy na: wyjazdy zagraniczne w celu odbycia rozmowy rekrutacyjnej; kursy językowe; pokrycie kosztów uznania kwalifikacji i wydatki z tytułu przeprowadzki (także dla członków rodziny),
- ✓ wsparcie finansowe dla MŚP na pokrycie części kosztów szkoleń i integracji w nowym miejscu.

Dla młodych osób (18-35 lat) poszukujących pracy, stażu lub praktyki w innym kraju europejskim niż kraj ich zamieszkiwania skierowany jest natomiast projekt *Twoja pierwsza praca z EURES 6.0*. Projekt, finansowany przez Program na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSi) Unii Europejskiej, oferuje bezpłatne usługi i pomoc finansową zarówno młodym, jak i pracodawcom którym oferuje m.in. wsparcie w procesie selekcji i rekrutacji. WUP w Olsztynie w projekcie pełni rolę instytucji partnerskiej, której zadaniem jest prowadzenie akcji promocyjno-informacyjnej.

W ramach zadań promocyjnych w 2019 r. w przypadku obu programów rozpowszechniano ulotki informacyjne klientom indywidualnym i podczas spotkań grupowych, konferencji, zamieszczano informacje w mediach społecznościowych oraz sponsorowane artykuły w mediach regionalnych. Udzielano informacji na temat programu osobom poszukującym pracy w krajach UE EFTA oraz zainteresowanym pracą w Polsce. Podczas czatu EURES on-line informowano o możliwościach wspomagających mobilność w Europie.

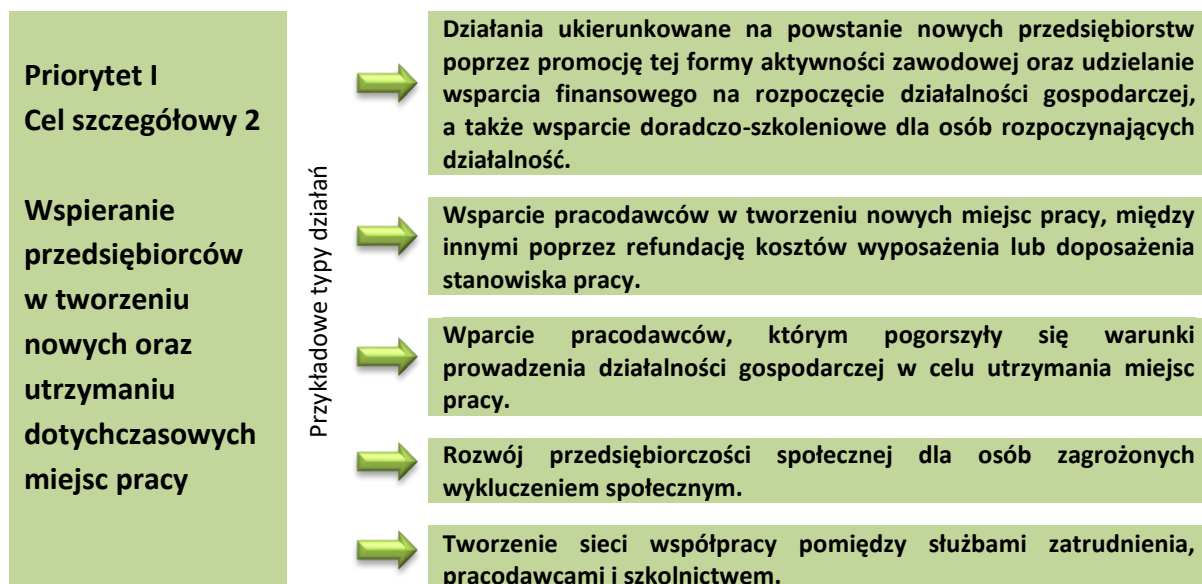
Tabela 3. Realizacja wskaźników w programach Reactivate i „Twoja Pierwsza Praca z EURES” w 2019 r.

Działanie	Projekt "Reactivate"	Projekt "Twoja Pierwsza Praca z EURES"
Liczba indywidualnych kontaktów z bezrobotnymi/ poszukującymi pracy z Polski nt. projektów	51	60
Liczba indywidualnych kontaktów z cudzoziemcami - obywatelami UE/EFTA nt. projektów	1	11
Liczba wydarzeń grupowych na rzecz poszukujących pracy/bezrobotnych z Polski i cudzoziemców - obywateli UE/EFTA nt. projektów	2	2

Źródło: dane WUP w Olsztynie

3.1.2 Cel Szczegółowy 2 - Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2019 r. wskazywał, iż do realizacji celu, jakim jest *Wsparcie przedsiębiorców w tworzeniu nowych oraz utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy* przyczynić się mogły następujące typy działań:

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Działania ukierunkowane na powstanie nowych przedsiębiorstw poprzez promocję tej formy aktywności zawodowej oraz udzielanie wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej, a także wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób rozpoczynających działalność.**

Szczególną formą aktywizacji bezrobotnych jest ich przygotowywanie do podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej. Bezrobotny zamierzający założyć firmę, może ubiegać się o przyznanie

z Funduszu Pracy jednorazowych środków, które mogą być przeznaczone m.in. na:

- ⇒ zakup maszyn, urządzeń i sprzętu niezbędnych do podjęcia działalności;
- ⇒ zakup towarów przeznaczonych do dalszej odsprzedaży;
- ⇒ zakup oprogramowania;
- ⇒ pokrycie kosztów reklamy i promocji (np. foldery, wizytówki, plakaty);
- ⇒ pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności gospodarczej.

W 2019 roku **dofinansowanie podjęcia przez bezrobotnego działalności gospodarczej** otrzymało 1 357 osób. W ciągu roku na ten cel wydatkowano 28 965,0 tys. zł, co stanowiło 21,9% środków Funduszu Pracy przeznaczonych na aktywizację osób bezrobotnych.

O możliwościach rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej powiatowe urzędy pracy **informują bezrobotnych podczas spotkań grupowych i indywidualnych**. Przykładem dobrej praktyki w tym zakresie są działania MUP w Olsztynie oraz UPPO, gdzie jedną z porad grupowych dostępnych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy jest porada zatytułowana *Własna firma – marzenia a rzeczywistość* prowadzona przez doradcę zawodowego. Obejmuje ona następujący zakres tematyczny: plusy i minusy pracy na własny rachunek, predyspozycje do prowadzenia działalności gospodarczej, zasady ubiegania się o dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej, instytucje wspierające przedsiębiorczość. W spotkaniu z osobami zainteresowanymi rozpoczęciem działalności gospodarczej oprócz pracowników urzędu pracy uczestniczy pracownik Urzędu Skarbowego w Olsztynie. Rezultatem tych działań w 2019 r. jest przygotowanie 64 osób bezrobotnych do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej i ubiegania się o wsparcie finansowe w tym zakresie.

Informacja o różnych aspektach zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz źródeł jej finansowania przekazywana była przez powiatowe urzędy pracy również we współpracy z innymi instytucjami. W 2019 r. PUP w Giżycku zawarł porozumienie o współpracy z Fundacją TAX CARE Inicjatywa Wpieranie Przedsiębiorczości z Warszawy w zakresie realizacji szkoleń dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Szkoleniem objętych zostało 16 osób bezrobotnych uczestników projektu PO WER (13 osób) oraz RPO WiM 2014-2020 (3 osoby), którzy otrzymali pozytywną ocenę wniosków o dofinansowanie prowadzenia działalności gospodarczej.

Pomoc osobom chcącym otworzyć własną działalność udzielana jest również w ramach projektów realizowanych w Osi 10, Działanie 10.3 *Rozwój samozatrudnienia* Regionalnego **Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014–2020**. Działania ukierunkowane są na utworzenie oraz zapewnienie trwałości nowo utworzonych mikroprzedsiębiorstw, realizowane

w postaci kompleksowego wsparcia związanego z rozpoczęciem działalności gospodarczej. W ramach projektów istnieje możliwość zapewnienia bezzwrotnego wsparcia dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmującego:

- ✓ wsparcie w postaci usług doradczo-szkoleniowych o charakterze specjalistycznym (indywidualnych i grupowych) udzielanych na etapie poprzedzającym rozpoczęcie działalności gospodarczej (przygotowanie do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej),
- ✓ wsparcie finansowe nie wyższe niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującego w dniu przyznania wsparcia rozumianym jako dzień podpisania umowy o przyznaniu wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- ✓ wsparcie pomostowe w postaci indywidualnych usług doradczych o charakterze specjalistycznym udzielanych w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej (pomoc w efektywnym wykorzystaniu wsparcia finansowego wspomagająca rozwój działalności gospodarczej),
- ✓ finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie większej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego na dzień przyznania wsparcia bezzwrotnego przez okres od 6 do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.

W 2019 roku w Działaniu 10.3 *Rozwój samozatrudnienia RPO WiM*: rozstrzygnięto 7 konkursów oraz podpisano siedem umów, których łączny budżet opiewa na 30 809 347,52 zł. Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej od początku realizacji Działania 10.3 otrzymało 1 827 osób.

Powiatowe urzędy pracy zajmują się również **promocją pożyczek** na podjęcie działalności gospodarczej i tworzenie stanowisk pracy udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego⁵. W urzędach rozpowszechniane i przekazywane są ponadto informacje o możliwościach pozyskania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej z **innych instytucji**. Odbywa się to zarówno poprzez stronę internetową urzędu, jak i kontakty bezpośrednie i telefoniczne z klientami.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Wsparcie pracodawców w tworzeniu nowych miejsc pracy, między innymi poprzez refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.**

Pracodawcy, którzy zamierzają zatrudnić osobę bezrobotną, zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy, mogą ubiegać się o **wsparcie finansowe, związane z tym zatrudnieniem**. Tego rodzaju działania przynoszą obustronne korzyści: pracodawcy mogą zminimalizować koszty związane z zatrudnieniem nowego pracownika, a osoby bezrobotne mają większe szanse na znalezienie zatrudnienia. W 2019 r. pracodawcy w ramach tej pomocy skorzystali m.in. z:

⁵ z danych, które udało się pozyskać telefonicznie wynika, iż na terenie województwa od początku funkcjonowania usługi udzielono 17 pożyczek.

- refundacji składek na ubezpieczenia społeczne – na ten cel powiatowe urzędy pracy wydatkowały kwotę 214,4 tys. zł;
- dofinansowania wynagrodzenia bezrobotnych pow. 50. roku życia – na które przeznaczono 761,1 tys. zł.;
- refundację kosztów (wynagrodzenia, nagród i składek na ubezpieczenia społeczne) – na które wydatkowano 19 074,8 tys. zł.

Inne formy wsparcia kierowane do pracodawców to między innymi **refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego**, w ramach której w 2019 r. zatrudniono 1 609 osób. Środki przeznaczone na ten cel to 18 446,1 tys. zł.

Tworzenie nowych miejsc pracy jest również ważnym elementem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. W ramach Osi I *Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur* **jednym z kryteriów premiujących ocenę projektów jest wzrost zatrudnienia netto**. Rezultat ten mierzony wskaźnikiem „liczba nowoutworzonych miejsc pracy” wynoszącym w 2019 r. 94,71.

Działaniem przyczyniającym się do rozwoju przedsiębiorczości jest Poddziałanie 1.3.1 *Inkubowanie przedsiębiorstw*. W osi I RPO WiM 2014-2020 przeznaczono 16,9 mln Euro na projekty polegające na **inkubowaniu przedsiębiorstw do 3 roku istnienia**. Inkubacja opiera się na wspieraniu firmy w początkowej fazie rozwoju poprzez wystandaryzowane usługi niezbędne do funkcjonowania przedsiębiorstwa (w tym udostępnienie powierzchni biurowej z niezbędnym wyposażeniem oraz bieżącym utrzymaniem lub usługą tzw. „wirtualnego biura”, usługi prawne, księgowe, ICT, mentoring, szkolenia i inne usługi niezbędne z punktu widzenia potrzeb i rozwoju wspieranego przedsiębiorstwa). W ramach tego poddziałania w 2019 r. podpisano 7 umów o wartości 20 502,7 tys. zł.

9,8 mln Euro przeznaczono z kolei na **wsparcie skierowane do małych i średnich przedsiębiorstw, funkcjonujących na rynku nie dłużej niż 3 lata**, które zamierzają wdrożyć innowacyjny produkt/proces, technologię lub usługę - Poddziałanie 1.3.2 *Firmy w początkowej fazie wzrostu*. Ogółem w 2019 r. w ramach tego działania podpisano 4 umowy o wartości 2 669,8 tys. zł. Dotacje przyznawane w ramach podpisanych umów przeznaczone są na budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury, nabycie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz wsparcie doradcze, mentorskie lub szkoleniowe (tzw. miękkie), tj. zakup usługi lub pakietu usług specjalistycznych związanych z planowaną inwestycją.

W ramach Osi I RPO WiM 2014-2020 wdrażane są także instrumenty finansowe – **pożyczki, poręczenia oraz wejścia kapitałowe** – Poddziałanie 1.3.3. *Fundusz na rozwój nowych firm* 1.5.3. *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw*. W 2019 r. udzielono wsparcia w postaci instrumentów finansowych 118 firmom w początkowej fazie rozwoju.

Z myślą o przedsiębiorstwach z regionu, osobach zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej oraz wszystkich poszukujących informacji gospodarczej powstała uruchomiona w grudniu 2019 r. **Platforma Przedsiębiorczości Warmii i Mazur**. Celem utworzenia platformy było zebranie w jednym miejscu najważniejszych informacji w obszarze przedsiębiorczości i przedstawienie ich w przystępnej formie. Platforma ma również ułatwić nawiązywanie współpracy pomiędzy podmiotami.

W 2019 r. coraz więcej pracodawców odczuwało brak pracowników, co w niektórych przypadkach mogło skutkować trudnościami w obsadzeniu nowych i utrzymaniu dotychczasowych miejsc pracy. Aby temu zapobiec powiatowe urzędy pracy podejmowały różne działania, a jednym z nich są organizowane przez PUP w Lidzbarku Warmińskim **wizyty studyjne osób bezrobotnych u pracodawców**. W minionym roku odbyły się wizyty do trzech firm działających na terenie powiatu lidzbarskiego: POLMLEK sp. z o.o., Centrum konferencyjno-Wypoczynkowym Zamek sp. z o.o. oraz AN-TER sp. jawna Fijarczyk i spółka. Podczas wizyt studyjnych osoby bezrobotne miały możliwość poznać specyfikę pracy w danej firmie na poszczególnych stanowiskach pracy, zapoznać się ze ścieżkami kariery i możliwościami podnoszenia kwalifikacji w danym zawodzie oraz na konkretnym stanowisku.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Wparcie pracodawców, którym pogorszyły się warunki prowadzenia działalności gospodarczej w celu utrzymania miejsc pracy.**

Pracodawcy, którym pogorszyły się warunki prowadzenia działalności mogą korzystać ze świadczeń finansowanych ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ustawa przewiduje następujące tytuły wypłat dla przedsiębiorcy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych:

- świadczenie na częściowe zaspokojenie wynagrodzeń pracowniczych za czas przestoju ekonomicznego,
- świadczenie na częściowe zrekompensowanie wynagrodzenia z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy.
- środki na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od wypłaconych świadczeń.

W 2019 roku FGŚP w Olsztynie rozpatrzył łącznie 278 spraw w sprawie wypłaty świadczeń pracowniczych. Na podstawie złożonych wykazów zbiorczych zatwierdzono i przekazano łączną kwotę 1 548 404,45 zł. Ponadto do wypłaty zakwalifikowano wnioski indywidualne w 182 sprawach i przekazano wnioskodawcom łącznie kwotę 1 136 538,34 zł. łącznie w 2019 r. wypłacono świadczenia na rzecz 554 osób na kwotę 2 684 942,79 zł za 17 pracodawców. W porównaniu do poprzedniego roku odnotowano wzrost zapotrzebowania na świadczenia wypłacane przez FGŚP. Było to szczególnie odczuwalne w ostatnim okresie minionego roku. Jako jedną z przyczyn zwiększenia zapotrzebowania na świadczenia wypłacane ze środków Funduszu należałoby wymienić coraz częściej występującą przesłankę niewypłacalności pracodawcy jaką jest otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, o którym mowa w art. 2 pkt 2-4 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Rozwój przedsiębiorczości społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.**

Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych przez powiatowe urzędy pracy odbywało się m.in. poprzez:

- współpracę z funkcjonującymi na terenie powiatu spółdzielniami socjalnymi;

- uczestnictwo przedstawicieli powiatowych urzędów pracy w pracach powiatowych zespołów ds. ekonomii społecznej;
- upowszechnianie wśród klientów PUP zasad ekonomii społecznej w szczególności poprzez informowanie o możliwościach zakładania i przystępowania do spółdzielni socjalnych.

Do rozwoju przedsiębiorczości społecznej w dużej mierze przyczyniają się funkcjonujące w czterech subregionach od 2009 roku Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES). Zgodnie z Wytocznymi w zakresie przedsięwzięć realizowanych w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020 Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej to podmiot lub partnerstwo posiadające akredytację ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, świadczące łącznie wszystkie rodzaje usług wsparcia ekonomii społecznej tj.: – usługi animacji lokalnej (usługi animacyjne), rozwoju ekonomii społecznej (usługi inkubacyjne) usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych (usługi biznesowe), rozumiane zgodnie z KPRES. W 2019 roku zatrudnienie w sektorze ekonomii społecznej znalazło szereg osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie, dzięki pracy specjalistów zatrudnionych w OWES na Warmii i Mazurach, którym w 2018 r. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przyznał lub przedłużył status akredytowanego Ośrodka:

- OWES-owi w Olsztynie tworzonemu przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP;
- OWES-owi w Ełku tworzonemu przez Stowarzyszenie Adelfi z Ełku w partnerstwie z Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowych;
- OWES-owi w Elblągu tworzonemu przez Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych;
- OWES-owi w Nidzicy tworzonemu przez Nidzicką Fundację Rozwoju NIDA w partnerstwie z Działdowską Agencją Rozwoju S.A.

Dzięki działalności OWES-ów tworzone są miejsca pracy.

- OWES Elbląg utworzył w 2019 r. 12 miejsc pracy. Łącznie w latach 2015-2019 dzięki staraniom Ośrodka w przedsiębiorstwach społecznych powstało 112 miejsc.
- OWES Olsztyn - w 2019 r. utworzył 48 miejsc pracy, ogółem w latach 2015-2019 – 88.
- OWES Ełk dzięki swoim staraniom w 2019 r. utworzył 41 miejsc pracy, od 2015 roku – 106.
- OWES Nidzica – w 2019 r. powstały 23 miejsca pracy. Łącznie w latach 2015-2019 OWES utworzył 98 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

Miejsca pracy powstają w przedsiębiorstwach społecznych posiadających różną formę prawną - zarówno w spółdzielniach socjalnych osób fizycznych jak i prawnych, spółkach prawa handlowego (spółki z o.o. non - profit) oraz w ekonomizowanych organizacjach pozarządowych NGO tj.: stowarzyszeniach i fundacjach, które rozpoczęły działalność gospodarczą lub działalność odpłatną pożytku publicznego i w związku z tym zatrudniły osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.

Przykładowy typ działania:

⇒ Tworzenie sieci współpracy pomiędzy służbami zatrudnienia, pracodawcami i szkolnictwem

Współpraca urzędów pracy z pracodawcami odbywa się na różnych płaszczyznach, m.in. poprzez:

- współtworzenie założeń polityki rynku pracy (opracowanie i konsultacje dokumentów);
- realizację programów, usług, instrumentów i aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu stymulujących rozwój zatrudnienia,
- wspólne konferencje, narady i szkolenia.

Przedstawiciele pracodawców, wchodzący w skład Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy **opiniują wszystkie najważniejsze dokumenty dot. regionalnego rynku pracy**. W obowiązującej kadencji członkami Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy są przedstawiciele Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Związku Rzemiosła Polskiego oraz Business Centre Club. Wśród dokumentów zaopiniowanych przez Radę w 2019 r. znalazły się m.in. *Wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne poniesionych przez pracodawcę, Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia w województwie warmińsko-mazurskim*, propozycje podziału środków Funduszu Pracy (w tym środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego) na poszczególne samorządy powiatowe oraz *Gospodarka środkami Funduszu Pracy w 2018 r.*

Zgromadzenie to opiniuje również nowe kierunki kształcenia w szkołach. W świetle obowiązujących przepisów⁶ na posiedzenie Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Olsztynie oprócz dyrektora szkoły występującego o wydanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zapraszani są również przedstawiciele: pracodawców; organu prowadzącego szkołę, której dyrektor wystąpił o wydanie opinii; kuratora oświaty oraz przedstawiciele właściwej miejscowo powiatowej rady rynku pracy ze względu na siedzibę szkoły, która wystąpiła o wydanie opinii. Zapis ten obowiązuje od 01.09.2019 r., dlatego też na posiedzenie w dniu 21.10.2019 roku, w sprawie zaopiniowania nowych kierunków kształcenia zaproszeni zostali przedstawiciele:

- Urzędu Miasta Olsztyn,
- Kuratorium Oświaty w Olsztynie,
- Stowarzyszenia Księgowych w Polsce (Oddział w Olsztynie),
- szkół (Zespołu Szkół Zawodowych w Kurzętniku, Szkoły Policealnej Opieki Medycznej „Żak” w Elblągu, Zespołu Szkół Ekonomiczno-Handlowych w Olsztynie),
- Powiatowych Rad Rynku Pracy,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Mieście Lubawskim.

Na spotkaniu opiniowano dwa kierunki szkoleń: technika rachunkowości i opiekuna medycznego. Szkoły starające się o ich utworzenie już nawiązały lub zadeklarowały współpracę z pracodawcami.

Współpraca urzędów pracy z pracodawcami to przede wszystkim **realizacja wspólnych działań na rzecz przywrócenia osób bezrobotnych na rynek pracy**. Pracodawca, który zamierza zatrudnić osobę bezrobotną, może ubiegać się o wsparcie finansowe, związane z zatrudnieniem skierowanej osoby

⁶ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy - zgodnie z art. 22 ust. 5 pkt 5 ustawy: 5d.

bezrobotnej, co umożliwia zmniejszenie kosztów związanych z zatrudnieniem nowego pracownika. Rodzaje form wsparcia z którego mogą korzystać pracodawcy to m.in.: prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, bon – szkoleniowy, stażowy, zatrudnieniowy, zasiedleniowy, dodatkowe instrumenty rynku pracy skierowane do osób bezrobotnych poniżej 30. roku życia oraz osób powyżej 50. roku życia to min.: możliwość refundacji składki na ubezpieczenie społeczne oraz dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, zwolnienie pracodawcy z obowiązku opłacania składek na FP oraz FGŚP, refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, świadczenie aktywizacyjne.

Współpraca z pracodawcami w urzędach pracy realizowana była również m.in. poprzez **poradnictwo dla pracodawców**. Pomoc ta może dotyczyć:

- ⇒ wspierania rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników poprzez indywidualne porady zawodowe udzielane pracodawcy lub jego pracownikom,
- ⇒ wsparcia w doborze kandydatów do pracy spośród osób bezrobotnych i poszukujących pracy, którego udzielają doradcy zawodowi w zakresie:
 - określenia wymagań niezbędnych i pożądanych dla pracownika na danym stanowisku pracy (kwalifikacji, umiejętności, predyspozycji psychofizycznych),
 - doboru kandydatów na zgłoszone stanowisko pracy spośród osób bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - określenia predyspozycji zawodowych kandydatów do pracy,
 - przygotowania opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu wskazanych przez pracodawcę bezrobotnych.

Publiczne Służby Zatrudnienia współpracę z pracodawcami, w którą włączeni są również przedstawiciele sektora edukacji i szkolnictwa realizują również **poprzez organizację seminariów, konferencji czy targów i giełd pracy**. Podczas tych ostatnich istnieje okazja do zaprezentowania się pracodawców oraz przedstawienia oferty edukacyjnej szerszemu gronu odbiorców. W 2019 r. targi i giełdy pracy były jednymi z wydarzeń zaplanowanych na organizowane w dniach 14-25 października **Dni Pracodawców na Warmii i Mazurach**. Szacuje się, że w Dniach Pracodawców w całym województwie zorganizowano 65 wydarzeń, w których uczestniczyło 3 048 osób oraz 966 pracodawców. Powiatowe urzędy pracy nawiązały kontakt z 1 301 pracodawcami, w tym dla 219 był to pierwszy kontakt z ofertą urzędu.

Podczas Dni pracodawcy organizowane były m.in. spotkania z pracodawcami, gdzie obok przedstawienia oferty wsparcia urzędów pracy, jednym z tematów była promocja legalnego zatrudnienia. Na spotkania zapraszani byli często specjaliści z PIP, którzy udzielali szczegółowych informacji nt. podstaw prawnych kontroli legalności zatrudnienia, korzyści wynikających z podejmowania legalnego zatrudnienia oraz ochrony praw pracowniczych. Podczas spotkań przeprowadzono także badania ankietowe dot. potrzeb i oczekiwań pracodawców. Spotkania takie odbywały się na terenie większości powiatów.

Przykładem szeroko rozumianej współpracy rynku pracy i pracodawców oraz rynku edukacyjnego są również wspólne seminaria, wśród których wymienić można m.in. seminarium dotyczące:

- *Promocji szkolnictwa branżowego i upowszechniania zmian w kształceniu zawodowym* - zorganizowane 18.01.2019 r. w Zespole Szkół Budowlanych w Olsztynie;
- *Szkolnictwa zawodowego w relacji z pracodawcą*, które odbyło się 14.03.2019 r. w Zespole Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Morągu;
- *Partnerstwa szkół i pracodawców w kształceniu zawodowym* – zorganizowane przez Kuratorium Oświaty w Olsztynie w partnerstwie z Zespołem Szkół i Placówek Oświatowych w Lidzbarku Warmińskim.

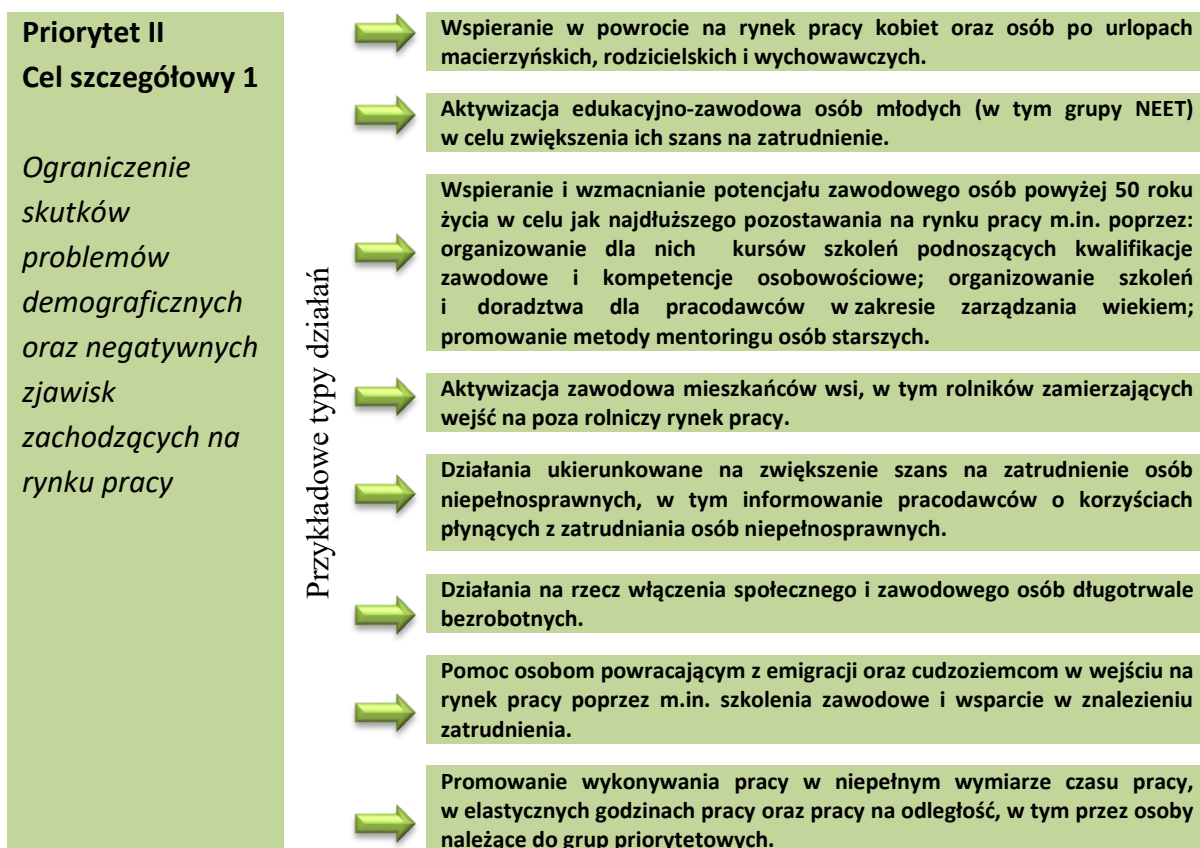
Przykładem współpracy powiatowych urzędów pracy i szkolnictwa są również **zajęcia prowadzone przez doradców zawodowych w szkołach**, podczas których młodzież zapoznawana jest z różnymi elementami rynku pracy. Krąg odbiorców tych spotkań jest cały czas poszerzany. Działania w tym kierunku podjęły m.in. Miejski Urząd Pracy w Olsztynie i Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego, które wystąpiły do szkół ponadpodstawowych z Olsztyna z propozycją przeprowadzania przez doradców zawodowych urzędów warsztatów i spotkań informacyjnych dla młodzieży. Inicjatywa ta ma na celu wspieranie młodych ludzi w podejmowaniu świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych oraz kształtowanie aktywnych postaw na rynku pracy. Ofertę współpracy we wskazanym zakresie złożono 14 szkołom ponadpodstawowym, które wyraziły chęć podjęcia wspólnych działań na rzecz rozwoju aktywności zawodowej i edukacyjnej młodzieży z Olsztyna i Powiatu Olsztyńskiego. Obecnie trwa drugi etap tworzenia sieci współpracy, którym jest zawieranie pisemnych porozumień, określających zasady i zakres możliwego współdziałania. Podobne działania realizowane są na terenie innych powiatów.

3.2. Priorytet II - Dostosowanie działań publicznych służb zatrudnienia oraz innych instytucji realizujących politykę rynku pracy do zmian zachodzących w tym obszarze

3.2.1 Cel Szczegółowy 1 - Ograniczenie skutków problemów demograficznych oraz negatywnych zjawisk zachodzących na rynku pracy

Prognozowany w najbliższej dekadzie znaczący spadek liczby osób w wieku produkcyjnym może wymusić na pracodawcach zmianę strategii zatrudniania. Dlatego tak ważna staje się aktywizacja zawodowa tych grup, które uważane są za rezerwę dla rynku pracy. Do grup tych należą m.in. bezrobotne kobiety, młodzież, osoby powyżej 50. roku życia, a przede wszystkim długotrwale bezrobotni.

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2019 r. wskazywał, iż do realizacji celu, jakim jest *Ograniczenie skutków problemów demograficznych oraz negatywnych zjawisk zachodzących na rynku pracy* przyczynić się mogły następujące typy działań:

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Wspieranie w powrocie na rynek pracy kobiet oraz osób po urloпах macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych**

Sytuacja kobiet na regionalnym rynku pracy jest wciąż różna od sytuacji zawodowej mężczyzn. Różnice można dostrzec analizując m.in. poziom bezrobocia – od lat wyższy dla kobiet niż dla mężczyzn (na koniec 2019 r. kobiety stanowiły 58,0% wszystkich bezrobotnych). Od wielu lat stopa bezrobocia kobiet przewyższa stopę bezrobocia mężczyzn - odpowiednio 3,2% wobec 2,4% (w IV kw. 2019 r.). Kobiety bardziej niż mężczyźni narażone są na bezrobocie długoterminowe (64,4% długotrwale bezrobotnych to kobiety).

Przyczyną pozostawania kobiet poza rynkiem pracy są często obowiązki rodzinne związane z prowadzeniem domu i opieką nad osobami zależnymi. Wg danych na koniec 2019 r., co trzecia bezrobotna kobieta zarejestrowana w naszym województwie w urzędzie pracy, nie podjęła zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Blisko 22% bezrobotnych posiada co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia (9 864 osoby), a 0,3% co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (124 osoby). Dlatego tak ważne są działania mające na celu umiejscowienie tych osób w sferze zawodowej. Służy temu cały wachlarz instrumentów i usług oferowanych przez urzędy pracy. Ponadto osoby opiekujące się dzieckiem do lat 6 (lub dzieckiem niepełnosprawnym do lat siedmiu) albo osobą zależną, podejmujące zatrudnienie (albo inną pracę zarobkową lub skierowane na staż, przygotowanie zawodowe dorosłych czy szkolenie), w sytuacji gdy ich miesięczne przychody nie

przekroczyć minimalnego wynagrodzenia, mogą ubiegać się o zwrot kosztów opieki nad dzieckiem. W 2019 roku powiatowe urzędy pracy przeznaczyły na ten cel 417,4 tys. zł, skorzystało z nich 374 osób.

Ponadto bezrobotne kobiety korzystały z całego wachlarza usług i instrumentów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy. W całym 2019 roku 22 097 kobiet podjęło pracę, z czego 3 893 pracę subsydiowaną (17,3%). W grupie tej 44,4% (1 730 kobiet) rozpoczynała prace interwencyjne; 10,8% (420 kobiet) roboty publiczne; a 13,5% (525 osoby) rozpoczęły własną działalność gospodarczą; 504 kobiet podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego, a 289 w ramach bonu na zasiedlenie. Kobiety, częściej niż mężczyźni kierowane były na staż – 74,5% ogółu skierowanych (3 317 kobiety). Panie brały również udział w pracach społecznie użytecznych – 1 093 kobiety oraz korzystały ze szkoleń – 258 kobiet. Ogółem w ciągu 2019 r. środkami Funduszu Pracy zaktywizowano 8 561 kobiet.

Wspieranie w powrocie na rynek pracy kobiet oraz osób po urloпах macierzyńskich, rodzicielskich i wychowawczych realizowane było również poprzez działania w ramach RPO w Działaniu 10.4 *Pomoc w powrocie lub wejściu na rynek pracy osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 3*. W 2019 roku do realizacji pozytywnie zaopiniowano 15 wniosków, na łączną kwotę dofinansowania wynoszącą 15,3 mln zł. W ramach tych projektów dofinansowanie może być udzielane m.in. na:

- tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w istniejących lub nowo tworzonych instytucjonalnych formach opieki przewidzianych ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (w żłobkach, klubach dziecięcych oraz w ramach instytucji dziennego opiekuna),
- dostosowanie istniejących miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami
- aktywizację zawodową opiekunów dzieci do lat 3, będących osobami bezrobotnymi lub biernymi zawodowo pozostającymi poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osobami, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub osobami przebywającymi na urlopie wychowawczym.

Grupą docelową tych działań były:

- a) osoby pozostające bez zatrudnienia, sprawujące opiekę nad dziećmi do 3 roku życia, planujące podjęcie pracy, tj. osoby bezrobotne lub bierne zawodowo, pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, w tym osoby, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywające na urlopie wychowawczym,
- b) osoby powracające do pracy po przerwie związanej z opieką nad dziećmi do 3 roku życia, (osoby, którym sytuacja rodzinna wynikająca z opieki nad dziećmi do 3 roku życia, utrudnia utrzymanie pracy zawodowej), tj. osoby pracujące opiekujące się dzieckiem do lat 3, będące w trakcie przerwy związanej z urodzeniem lub wychowaniem dziecka i przebywające na urlopie macierzyńskim lub rodzicielskim.

Do końca 2019 roku wsparcie na opiekę nad dziećmi do lat 3 otrzymało w sumie 1 389 osób, w tym 1 269 kobiet.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Aktywizacja edukacyjno-zawodowa osób młodych (w tym grupy NEET) w celu zwiększenia ich szans na zatrudnienie**

Działanie to realizowane było przede wszystkim w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w osi priorytetowej I *Osoby młode na rynku pracy*. Celem Programu jest m.in. wspieranie aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy osób w wieku 15-29 lat pozostających bez zatrudnienia, a także nie kształcących się i nie podnoszących swoich kwalifikacji. Program obejmuje kompleksowe wsparcie osób młodych w zakresie aktywizacji zawodowo-edukacyjnej przez zastosowanie instrumentów i usług rynku pracy, takich jak m.in.: poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy (jako obowiązkowe formy wsparcia), szkolenia, staże, kursy, praktyki, finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

Wśród najważniejszych zadań realizowanych w 2019 r. w ramach PO WER wymienić należy:

- ✓ ogłoszenie w IV kwartale 2019 r. konkursu w Działaniu 1.2 *Wsparcie osób młodych na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe*, Poddziałaniu 1.2.1 *Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego POWER* (alokacja konkursowa 12,2 mln zł) – wpłynięcie 69 wniosków na kwotę ponad 62 mln zł.
- ✓ podjęcie decyzji, w uzgodnieniu z IZ PO WER, o zwiększeniu środków w Poddziałaniu 1.2.1 w kwocie 5 mln zł na dodatkowy konkurs wstępnie planowany w 2021 r.,
- ✓ dokonanie bieżącej analizy stopnia realizacji PO WER – z monitoringu wdrażania działań wynika, że kontraktacja przebiega zgodnie z planem oraz wszystkie wymagane wskaźniki są na wysokim poziomie i nie powinno być problemu z ich osiągnięciem na koniec okresu programowania.

Od początku realizacji Programu, w ramach podpisanych umów (łącznie 130 umów na kwotę 201,4 mln zł), ze wsparcia skorzystało 22 449 osób.

Aktywizacja bezrobotnych do 30. roku życia odbywała się również z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy. Ogółem na aktywizację zawodową najmłodszej grupy bezrobotnych przeznaczono w 2019 roku 50 848,2 tys. zł, co stanowiło 38,5% ogółu wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w województwie. Najczęściej młodzież do 30. roku życia uczestniczyła w pracy subsydiowanej – 3 243 osoby (49,6% ogółu zaktywizowanych w tej grupie wiekowej) oraz w stażach 2 462 osoby (37,7%). W ramach nowych form wsparcia oferowanych przez urzędy pracy, skierowanych tylko do osób w wieku do 30. roku życia, najczęściej korzystano z bonu na zasiedlenie (599 osób, tj. 9,2% zaktywizowanych do 30. roku życia), bonu szkoleniowego – 112 osób (1,7%), bonu na zatrudnienie (85 osób, tj. 1,3% zaaktywizowanych do 30 r.ż.). Z bonu stażowego skorzystało tylko 7 osób (0,1%).

Inicjatywą realizowaną na rzecz młodych, na którą warto zwrócić uwagę jest realizacja porozumienia zawartego w 2016 roku przez PUP w Węgorzewie ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym w Węgorzewie, mającego na celu wsparcie na rynku pracy wyróżniających się w nauce absolwentów szkoły zawodowej przy Ośrodku. W ramach porozumienia Urząd co roku zapewnia środki finansowe Funduszu Pracy w szczególności na organizację staży dla tych absolwentów w zawodzie wyuczonym, tj. kucharz.

Kompleksowa aktywizacja zawodowo-edukacyjna osób młodych była również obszarem działań OHP. Działanie to realizowano m.in. poprzez wspieranie transferu edukacja – zatrudnienie, zapewniając młodzieży dostęp do usług świadczonych przez OHP z zakresu poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń zawodowych. Efektem tych działań jest: 20 470 osób, które skorzystały z usług z zakresu poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń zawodowych i 7 704 młodocianych pracowników odbywających przygotowanie zawodowe u pracodawców, na rzecz których w danym roku podpisana została umowa o refundację.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Wspieranie i wzmacnianie potencjału zawodowego osób powyżej 50. roku życia w celu jak najdłuższego pozostawania na rynku pracy m.in. poprzez: organizowanie dla nich kursów szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe i kompetencje osobowościowe; organizowanie szkoleń i doradztwa dla pracodawców w zakresie zarządzania wiekiem; promowanie metody mentoringu osób starszych.**

Ważną grupą traktowaną priorytetowo w regionalnej polityce rynku pracy są bezrobotni powyżej 50. roku życia. Na koniec 2019 r. w powiatowych urzędach pracy w naszym województwie zarejestrowane były 13 602 osoby w tej grupie wiekowej (28,6% ogółu bezrobotnych). W 2019 r. 18,1% wszystkich bezrobotnych podejmujących pracę stanowili przedstawiciele tej grupy. Ogółem zatrudnionych zostało 7 856 bezrobotnych powyżej 50. roku życia, z czego większość (77,7% tj. 6 108 osób) w ramach zatrudnienia niesubsydiowanego. Z pracy subsydiowanej w 2019 r. skorzystało 1 748 osób, tj. 56,9% ogółu zaktywizowanych bezrobotnych tej grupy wiekowej. Blisko 27% aktywizowanych skorzystano z prac społecznie użytecznych – 826 osób.

Z myślą o tej populacji bezrobotnych wprowadzony został instrument, wspierający pracodawców zatrudniających bezrobotnych w wieku powyżej 50. lat - dofinansowanie do wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego. W 2019 r. skorzystało z niego 50 osób⁷. W sumie ze środków Funduszu Pracy na działania skierowane do tej populacji, w 2019 roku przeznaczono kwotę 20 235,5 tys. zł (15,3% ogółu wydatków).

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Aktywizacja zawodowa mieszkańców wsi, w tym rolników zamierzających wejść na poza rolniczy rynek pracy.**

Ponad połowa osób zarejestrowanych w urzędach pracy na Warmii i Mazurach zamieszkuje tereny wiejskie. Na koniec 2019 r. 24 033 bezrobotnych mieszkańców wsi stanowiło 52,6% ogółu bezrobotnych. W ciągu całego roku pracę podjęło 20 003 bezrobotnych mieszkańców wsi, z czego 15 803 osoby (79,0%) znalazły zatrudnienie niesubsydiowane.

⁷ Na podstawie zawartej ze starostą umowy pracodawca lub przedsiębiorca może uzyskać dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50. rok życia. Dofinansowanie przysługuje przez okres: 12 miesięcy (w przypadku zatrudnienia skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia, ale nie ukończył 60 lat, po zakończeniu refundacji pracodawca ma obowiązek utrzymania skierowaną osobę bezrobotną w zatrudnieniu przez 6 miesięcy); 24 miesięcy (w przypadku zatrudnienia skierowanego bezrobotnego, który ukończył 60 lat, po zakończeniu refundacji pracodawca ma obowiązek utrzymania skierowaną osobę bezrobotną w zatrudnieniu przez 12 miesięcy).

Środkami Funduszu Pracy aktywizowano ogółem 8 106 bezrobotnych mieszkańców wsi. W grupie 4 200 osób podejmujących pracę subsydiowaną – 1 629 osób korzystało z prac interwencyjnych, 677 z robót publicznych, a 603 osoby z terenów wiejskich rozpoczęły własną działalność gospodarczą. Na staże skierowano 2 152 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, 1 051 uczestniczyło w pracach społecznie użytecznych, a 702 osoby w szkoleniach.

Do grupy tej adresowano także programy realizowane dzięki dodatkowym środkom pozyskanym w ciągu roku z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W ramach tych projektów przewidziano takie działania jak: szkolenia, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie, bony szkoleniowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia indywidualne, środki na finansowanie kosztów wynagrodzenia spółdzielni socjalnej. Łącznie na sfinansowanie tych działań w 2019 r. wydatkowano kwotę 2 926,2 tys. zł., a skorzystało z nich 1 238 osób. Programy takie realizowane były przez PUP w: Bartoszycach, Braniewie, Działdowie, Elblągu, Giżycku, Gołdapi, Mrągowie, Nidzicy, Nowym Mieście Lubawskim, Olecku, Ostródzie, Szczytnie, Węgorzewie, a także przez Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego.

Jednym z tych programów jest program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi pn. WIEŚ realizowany przez PUP Ostródzie. Realizacja staży i szkoleń w ramach programu pozwoliła ich uczestnikom nabyć, uaktualnić, bądź podnieść swoje kompetencje i kwalifikacje zawodowe, dzięki czemu stali się atrakcyjniejsi w oczach pracodawców i zyskali realną możliwość znalezienia miejsca zatrudnienia. Osoby, które widziały rozwój swojej aktywności zawodowej poza obszarem powiatu, skorzystały z możliwości ubiegania się o bon na zasiedlenie. Wsparciem objęto 27 osób.

Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi realizowany przez PUP w Szczytnie wpierał:

1) tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy poprzez organizację robót publicznych oraz refundację kosztów doposażenia stanowisk pracy - otrzymana pomoc finansowa była dla pracodawców zachętą do zatrudnienia pracowników, natomiast utworzone stanowiska pracy w ramach robót publicznych ze względu na bliską odległość od miejsca zamieszkania osób bezrobotnych, wyeliminowały barierę braku dojazdu do miejsca pracy;

2) powstawanie nowych podmiotów gospodarczych poprzez udzielanie dotacji - dzięki dotacjom osoby przedsiębiorcze uzyskały lub uzupełniły posiadany kapitał niezbędny do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej.

Na realizację programu przeznaczono kwotę 200 000,00 zł. W jego efekcie wsparcie uzyskało 18 osób, z których 12 osób do końca grudnia 2019 r. zakończyło udział w programie, natomiast 9 z nich podjęło zatrudnienie lub samozatrudnienie. Program jest w trakcie realizacji, w związku z czym zbadanie efektów nastąpi po jego zakończeniu.

Podobne założenia miał program realizatorem którego był Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego. W programie zaplanowano działania zmierzające do rozpoczęcia działalności gospodarczej oraz aktywizację zawodową bezrobotnych poprzez zatrudnienie na terenie gminy w ramach robót publicznych. W ramach programu zaaktywizowano 24 osoby bezrobotne zamieszkujące na wsi. Na ten cel wydatkowano kwotę w wysokości 199 352, 86 zł.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Działania ukierunkowane na zwiększenie szans na zatrudnienie osób niepełnosprawnych, w tym informowanie pracodawców o korzyściach płynących z zatrudniania osób niepełnosprawnych.**

Działania służące promocji zatrudniania osób z niepełnosprawnościami realizowane były głównie przez pomoc w aktywizacji zawodowej tej grupy. Na koniec grudnia 2019 r. w województwie zarejestrowanych było 3 491 bezrobotnych z niepełnosprawnościami. Do grupy tej w 2019 roku za pośrednictwem urzędów pracy pracodawcy skierowali 1 777 ofert wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, co oznacza wzrost w porównaniu do 2018 roku o 76 ofert (o 4,5%). Wśród zgłoszonych ofert większość – 95,5% (1 697 ofert) stanowiły propozycje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Oprócz nich, pracodawcy zgłosili również 80 wolnych miejsc aktywizacji zawodowej, z których 67 dotyczyły stażu, natomiast 13 – prac społecznie użytecznych. Korzystając ze zgłoszonych ofert w 2019 roku pracę podjęło 2 360 niepełnosprawnych bezrobotnych. Jak przed rokiem, dominowało zatrudnienie niesubsydiowane – 1 856 osób, czyli 78,6% wszystkich podjęć pracy. (w ogólnej liczbie bezrobotnych odsetek ten ukształtował się na poziomie 79,7%). W odniesieniu do 2018 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych podejmujących ten rodzaj zatrudnienia zmniejszyła się o 11,1%, tj. o 232 osoby (w ogóle bezrobotnych również odnotowano spadek o 9,3%, tj. o 3 530 osób). Wśród niepełnosprawnych bezrobotnych podejmujących pracę 504 osoby (21,4%) podjęły pracę subsydiowaną ze środków Funduszu Pracy lub PFRON, w tym: 76 osób zatrudniono na miejscach pracy subsydiowanych ze środków Funduszu Pracy, a 50 osób ze środków PFRON.

W ramach pracy subsydiowanej prace interwencyjne rozpoczęło 150 osób, roboty publiczne – 86 osób, działalność gospodarczą 50 bezrobotnych niepełnosprawnych, zaś pracę w ramach bonu na zasiedlenie - 13 osób, a bonu zatrudnieniowego 2 osoby. W ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50. roku życia zaktywizowano 4 osoby, a 24 bezrobotnych niepełnosprawnych rozpoczęło realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisało kontrakt socjalny.

W celu promowania i upowszechniania dobrych praktyk aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami w 2019 r. publiczne służby zatrudnienia, realizując poszczególne formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, jako jedną z grup priorytetowych wskazywały właśnie te osoby. W ramach swoich zadań urzędy pracy upowszechniały również oferty pracy dla osób niepełnosprawnych, udostępniały na swoich stronach internetowych oraz tablicach ogłoszeń ulotki i plakaty informujące o ofertach szkoleń, warsztatach oraz spotkaniach dot. aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością. Działania takie realizował m.in. Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego oraz MUP w Olsztynie, które służyły pomocą w naborze, informowaniu, wydawaniu ulotek informacyjnych dotyczących projektów realizowanych przez inne instytucje m.in.:

- Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Olsztynie – projekt *Centrum Aktywności, Strefa Aktywności*, Centrum Informacyjno-Poradnicze dla Osób Niepełnosprawnych;
- Międzynarodowe Centrum Doskonalenia Kadr - projekt *Aktywni Zawodowo i Społecznie*;
- Fundację Aktywnej Rehabilitacji FAR - projekt *Indywidualna i kompleksowa aktywizacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami z województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020*;
- MOPS – Ośrodek Informacji dla Niepełnosprawnych;
- Olsztyńskie Stowarzyszenie Głuchych;

- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Biskupcu - projekt *Bezpieczna Przyszłość Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – testowanie modelu*.

Pracodawcy o korzyściach płynących z zatrudniania osób niepełnosprawnych informowani byli także m.in. podczas wizyt oraz organizowanych IV Olsztyńskich Targów Pracy.

Powiatowe Urzędy Pracy w regionie organizowały również spotkania z przedstawicielami PFRON w Warszawie realizującym projekt aktywizacji zawodowej dla osób, które z powodu wypadku lub pogorszenia stanu zdrowia nie mogą wykonywać dotychczasowej pracy. Projekt PFRON-u *Wypracowanie i pilotażowe wdrożenie modelu kompleksowej rehabilitacji umożliwiającej podjęcie lub powrót do pracy* składa się z trzech modułów: zawodowego, medycznego i psychospołecznego. Uczestnicy przebywają w czterech Ośrodkach Rehabilitacji Kompleksowej: w Wągrowcu (woj. wielkopolskie), Ustroniu (woj. śląskie), Nałęczowie (woj. lubelskie) oraz Grębiszewie (woj. mazowieckie). Projekt jest skierowany do osób, które z powodu choroby lub wypadku straciły możliwość wykonywania dotychczasowego zawodu i wymagają przekwalifikowania, a także dla osób niepełnosprawnych, które nigdy nie pracowały, a chcą zdobyć zawód i podjąć pracę dostosowaną do ich możliwości zdrowotnych. Jest to nowatorskie na gruncie polskim rozwiązanie, mające na celu podniesienie jakości i skuteczności rehabilitacji osób z niepełnosprawnością, tak aby mogły aktywnie uczestniczyć w życiu zawodowym i społecznym.

Przykładowy typ działania:

⇒ **Działania na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób długotrwale bezrobotnych.**

Długotrwale bezrobotni na koniec 2019 stanowili grupę 22 953 osób, co stanowiło 49,1% ogółu bezrobotnych. W 2019 r. aktywizowano 4 909 osób z tej grupy bezrobotnych, z czego 2 007 osób w ramach pracy subsydiowanej; 1 215 osób skierowano na staż, a 217 długotrwale bezrobotnych rozpoczęło szkolenie.

Szczególną formą aktywizacji długotrwale bezrobotnych są **prace społecznie użyteczne** skierowane głównie do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Najczęściej bezrobotni podejmujący prace społecznie użyteczne wykonują proste prace, które pozwalają im zwiększyć swoje szanse na rynku pracy. W 2019 roku w tej formie aktywizacji uczestniczyło w województwie 1 858 osób, z tego 1 470 długotrwale bezrobotnych. Na ten cel przeznaczono 1 621,4 tys. zł.

Szczególną formą aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym są **programy specjalne**. Ich przykładem jest program realizowany na terenie powiatu oleckiego pn. *Skróć dystans*. Program realizowany jest przez Powiatowy Urząd Pracy we współpracy z Gminą Kowale Oleckie, a jego ogólna wartość to 186 360,00 zł. Założeniem programu jest aktywizacja 14 osób długotrwale bezrobotnych. Program, którego zakończenie przewidywane jest w lipcu 2020 r. składa się z dwóch etapów. Pierwszy obejmował kompleksowe doradztwo zawodowe, następnie 12 osobom

zorganizowano udział w stażach zawodowych jedna osoba otrzymała zaś środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, ukierunkowanej na transport mieszkańców gminy (w 2020 roku zaplanowano udzielenie jeszcze jednej takiej dotacji). W programie specjalnym zastosowano specyficzne elementy wspierające zatrudnienie:

- dowóz uczestników na zajęcia z doradcą zawodowym do urzędu pracy, a w dni spotkań zapewniony został także posiłek.
- w trakcie odbywania stażu zawodowego oraz przez pierwszy miesiąc zatrudnienia po stażu, uczestnikom wypłacane są co miesiąc „bony aktywizacyjne”, tj. środki na pokrycie kosztów uczestnictwa w stażu (np. na dojazdy, wyżywienie, zakup drobnych części ubioru itp.). Pracodawcy natomiast otrzymują jednorazową premię motywacyjną za zatrudnienie każdej osoby po stażu na okres min. 3 miesięcy.
- w przypadku osób podejmujących działalność gospodarczą wypłacane jest wsparcie pomocowe na dofinansowanie w pierwszym okresie (przez 4 m-ce) kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

Program jest działaniem pilotażowym w powiecie oleckim, dlatego ograniczony został początkowo do jednej gminy. Jego realizacja pozwoli sprawdzić przyjęte rozwiązania w zakresie usuwania barier grupy osób będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a wnioski będą służyły realizacji przyszłych przedsięwzięć na większą skalę

Program specjalny, którego celem było poprawienie sytuacji na rynku pracy osób długotrwale bezrobotnych realizowany był również przez Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego. Udział w programie wzięły osoby zamieszkujące gminy powiatu olsztyńskiego, tj. Kolno, Jeziorany, Biskupiec, Dobre Miasto, Gietrzwałd, Barczewo, Olsztynek, Dywity, Świątki i Purda. Dzięki udziałowi w programie specjalnym osoby bezrobotne otrzymały wsparcie doradcze i psychologiczne, zdobyły doświadczenie zawodowe, co miało bezpośredni wpływ na ich aktywny powrót na rynek pracy. Pracodawcy, którzy wyrazili chęć udziału w programie specjalnym, otrzymali wsparcie w zatrudnieniu osób bezrobotnych. W programie specjalnym wykorzystano usługi i instrumenty rynku pracy wsparte elementami specyficznymi zarówno dla osób bezrobotnych jak i pracodawców. Uczestnicy programu specjalnego – osoby bezrobotne poznały techniki zarządzania sobą w celu skutecznego poszukiwania pracy, podstawy komunikacji, jak również metody pokonywania barier w realizacji planów zawodowych. Ich konkurencyjność na rynku pracy uległa znacznemu zwiększeniu. Przywrócono ich gotowość do podjęcia pracy, dzięki czemu zatrudnienie otrzymały 23 osoby bezrobotne, a 22 z nich, po zakończeniu programu, nadal pozostawało w zatrudnieniu.

Osoby długotrwale bezrobotne były także uczestnikami programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących dłużnikami alimentacyjnymi oraz programów aktywizacji osób bezrobotnych w Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa. Źródłem finansowania wszystkich tych programów były środki z rezerwy MRPiPS.

W działaniach przeznaczonych dla osób będących dłużnikami alimentacyjnymi uczestniczyli długotrwale bezrobotni, bez kwalifikacji, zazwyczaj z wykształceniem podstawowym i poniżej zatrudniani w ramach robót publicznych. Na tego typu wsparcie dla 70 osób przeznaczono 1 001,1 tys. zł. Programy realizowane były na terenie powiatów elbląskiego, lidzbarskiego i ostródzkiego.

W programach aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w Agencji Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa długotrwale bezrobotni mieli możliwość odbywania staży w ARiMR. W 2019 r. na realizację tych programów wydatkowano kwotę 146,2 tys. zł. Uczestniczyło w nich 18 osób z powiatów elbląskiego, gołdapskiego, nowomiejskiego, ostródzkiego i węgorzewskiego.

Aktywizacja zawodowa długotrwale bezrobotnych była przedmiotem zainteresowań nie tylko urzędów pracy, ale odbywała się również przy **współpracy różnych instytucji**. Przykładem takich działań jest PUP w Węgorzewie, który współpracował z funkcjonującym na terenie powiatu Klubem Integracji Społecznej realizującym działania z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem. PUP upowszechniał m.in. informację o rekrutacji do KIS oraz pomagał w rekrutacji.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Pomoc osobom powracającym z emigracji oraz cudzoziemcom w wejściu na rynek pracy poprzez m.in. szkolenia zawodowe i wsparcie w znalezieniu zatrudnienia.**

Działanie to realizowane jest m.in. przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, który realizuje zadania wynikające z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych. W ich ramach przyjmowane są wnioski bezrobotnych o wydanie odpowiednich zaświadczeń w sprawie świadczeń z tytułu bezrobocia. Na podstawie okresów zatrudnienia w krajach UE, Norwegii, Islandii, Lichtensteinie oraz Szwajcarii, a także Macedonii i Ukrainie wydawane są decyzje administracyjne dot. przyznania bądź odmowy prawa do zasiłku dla bezrobotnych,

W 2019 r. rozpatrzono 4 184 wnioski osób zainteresowanych przyznaniem prawa do zasiłku dla bezrobotnych bądź uzyskaniem możliwości transferu zasiłku, a także uzyskaniem potwierdzenia okresów ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia w Polsce.

Ponadto:

- wystawiono i przyjęto 5 023 formularze informacyjne i zaświadczenia SED w sprawie potwierdzenia okresów zatrudnienia i ubezpieczenia (w krajach UE/EOG) osób ubiegających się o świadczenia zasiłkowe w Polsce (o 397 więcej niż w 2018 r.);
- prowadzono działania wobec 579 osób zainteresowanych transferem zasiłku dla bezrobotnych (transfer z Polski do innych krajów UE/EOG – 1; transfer z UE/EOG do Polski – 578). Przed rokiem działania takie prowadzone były wobec 502 osób.

Pracownicy WUP w Olsztynie współpracowali także z portalem *Powroty.gov.pl*, w zakresie odpowiedzi na pytania osób powracających z zagranicy dotyczących procedur i formalności, jakie należy załatwić, wracając do Polski.

W powrocie na polski rynek pracy pomoc w ramach swoich ustawowych zadań świadczą powiatowe urzędy pracy. Do osób powracających z zagranicy kierowane są również odrębne programy aktywizacji zawodowej. Przykładem jest program realizowany przez PUP w Iławie. W jego ramach 68 osób bezrobotnych po powrocie z zagranicy skierowanych zostało na szkolenia; otrzymało dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub zwrot kosztów dojazdu do pracy. Wydatkowano na ten cel 600,0 tys. zł.

Klientami urzędów pracy są również cudzoziemcy. Na koniec 2019 roku w naszym województwie zarejestrowanych było 83 cudzoziemców, w tym 58 kobiet. Osoby te mają dostęp do zasiłków dla bezrobotnych (na koniec grudnia do ich pobierania uprawnionych było 11 osób) są również uprawnione do korzystania z usług rynku pracy oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy. W ciągu całego 2019 roku w województwie warmińsko-mazurskim obserwowaliśmy dalszy wzrost zapotrzebowania na pracowników z zagranicy. Ogółem na skutek zezwoleń na pracę wydanych przez Wojewodę i powiatowe urzędy pracy oraz oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom, na regionalny rynek pracy trafiło 40 805 cudzoziemców.

Dla osób tych urzędy pracy organizowały specjalne spotkania i konsultacje. Przykładem takich działań są **konsultacje dla cudzoziemców** z powiatu szczycieńskiego. Na spotkania zapraszani byli przedstawiciele Państwowej Inspekcji Pracy, Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców z Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, ośrodków pomocy społecznej oraz radcy prawni. Głównymi uczestnikami byli jednak pracownicy lokalnych firm, w większości Białorusini i Ukraińcy. Celem konsultacji było poszerzenie wiedzy uczestników na temat praw i obowiązków związanych z legalnym pobytem w Polsce oraz możliwości podejmowania pracy, a także zasad związanych z otrzymaniem statusu osoby bezrobotnej oraz dokumentów, jakie są do tego celu potrzebne. Podobne spotkania odbywały się także w innych powiatach.

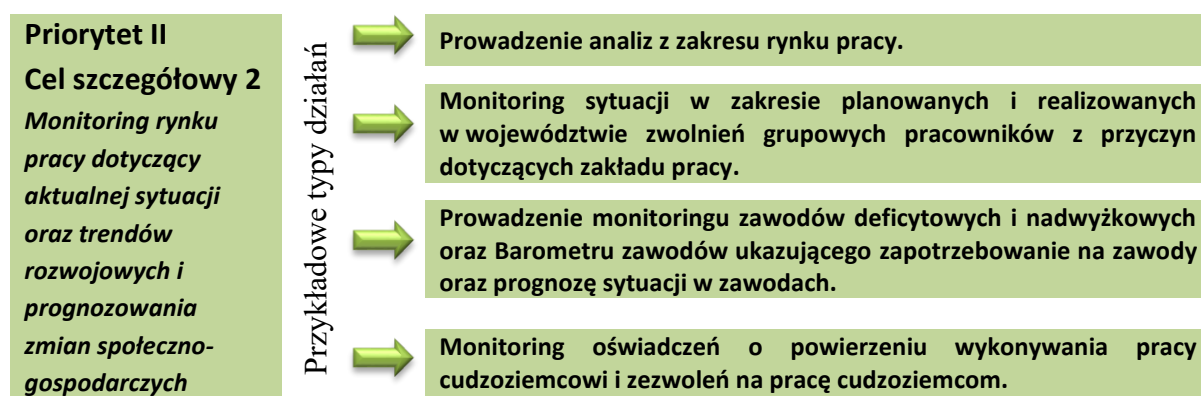
Możliwość skorzystania z porad specjalistów mieli również **pracodawcy** działający na lokalnym rynku pracy. Na terenie całego województwa odbywały się spotkania, podczas których zaproszeni specjaliści dzielili się swoją wiedzą z zakresu prawa pracy i przepisów związanych z zatrudnieniem obcokrajowców. Akcentowano także potrzebę nowego spojrzenia na zmieniający się rynek pracy i dostrzeżenie w jego obrębie różnorodności kulturowej. Wielokulturowość w obrębie środowiska pracy jako potencjał dla rozwoju zawodowego i wyzwanie któremu sprostać muszą pracodawcy stało się jednym z haseł organizowanego w październiku 2019 r. Warmińsko-Mazurskiego Tygodnia Kariery. W tygodniu kariery na terenie całego województwa odbyły się spotkania z obcokrajowcami, imprezy kulturalno-oświatowe; wydarzenia artystyczne; konkursy, gry i zabawy; wykłady i prelekcje. W organizację spotkań oprócz powiatowych urzędów pracy zaangażowane były również inne instytucje.

Pracodawcy bardzo często działali we współpracy z urzędami pracy m.in. poprzez zorganizowanie zainteresowanym cudzoziemcom pracy w taki sposób, by mogli skorzystać z wizyty w urzędzie (jedna z fabryk z powiatu szczycieńskiego zapewniła zainteresowanym pracownikom własny dojazd).

3.2.2. Cel Szczegółowy 2 - Monitoring rynku pracy dotyczący aktualnej sytuacji oraz trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2019 r. wskazywał, iż do realizacji celu, jakim jest *Monitoring rynku pracy dotyczący aktualnej sytuacji oraz trendów rozwojowych i prognozowania*

zmian społeczno-gospodarczych przyczynić się mogły następujące typy działań:

Przykładowy typ działania:

⇒ Prowadzenie analiz z zakresu rynku pracy.

Analizy rynku pracy sporządzane powstawały w oparciu o dane obowiązującej sprawozdawczości Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, dane GUS oraz Urzędu Statystycznego w Olsztynie, jak również w oparciu o informacje uzyskane z powiatowych urzędów pracy.

Analizy regionalnego rynku pracy sporządzane były z różną częstotliwością. Co miesiąc opracowywano *Informację o sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim*. Swoim zakresem obejmowała ona podstawowe dane dot. rynku pracy, w tym m.in. dotyczące przeciętnego zatrudnienia i wynagrodzenia, wartości produkcji sprzedanej przemysłu, liczby podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON. Materiał zawierał również informacje nt. poziomu i stopy bezrobocia; liczby oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej; bilansu bezrobotnych i sposobu ich aktywizacji. Istotną część każdej analizy stanowiła struktura bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Informację o sytuacji na regionalnym rynku pracy, przekazywano na bieżąco m.in.:

- członkom Zarządu Województwa;
- Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu;
- przedstawicielom departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (odbiorcami są: Departament Polityki Regionalnej oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej);
- Wojewódzkiemu Komendantowi Ochotniczych Hufców Pracy w Olsztynie;
- Przewodniczącemu Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy.

W cyklu miesięcznym sporządzany był także *Komunikat na temat uwarunkowań społeczno-gospodarczych funkcjonowania przedsiębiorstw w kraju i województwie warmińsko – mazurskim*. Komunikat zawierał analizę najważniejszych czynników makroekonomicznych mających wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą regionu i kraju.

Ponadto w 2019 r. dwukrotnie sporządzono szczegółową analizę sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w zakresie: rynku pracy, gospodarki i edukacji (roczna za 2018 r. oraz za I półrocze 2019 r.). Materiały te były przedmiotem obrad Sejmiku Województwa

Warmińsko-Mazurskiego, a wcześniej Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Komisji Strategii Rozwoju⁸. Podobne analizy sporządzane były dla lokalnych rynków pracy.

Obok cyklicznych analiz sytuacji na regionalnym rynku pracy na potrzeby Marszałka Województwa oraz innych partnerów rynku pracy sporządzane były na bieżąco analizy tematyczne dotyczące różnych obszarów zainteresowania, m.in. na potrzeby ROPS-u opracowano *Sytuację osób niepełnosprawnych na warmińsko-mazurskim rynku pracy*.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Monitoring sytuacji w zakresie planowanych i realizowanych w województwie zwolnień grupowych pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy.**

Monitoringiem sytuacji w zakresie planowanych i realizowanych w województwie zwolnień grupowych pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy zajmuje się Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie. Sytuację na lokalnych rynkach pracy monitorują powiatowe urzędy pracy, do których pracodawcy zagrożeni zwolnieniami powinni składać stosowne informacje. Dane z tego obszaru przekazywane są co miesiąc przez WUP w Olsztynie do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W 2019 roku odnotowano zwiększoną liczbę informacji o zamiarze przeprowadzenia zwolnienia grupowego – 21 w porównaniu do 14 zgłoszeń w 2018 r. zamiar realizacji zwolnienia grupowego zgłosiło 16 zakładów. Zwolnieniami miało zostać objętych w sumie 1 861 osób.

W wyniku realizacji zwolnień grupowych, zgłoszonych do urzędów pracy, zatrudnienie w 2019 roku straciły w sumie 1 377 osób z 18 zakładów pracy.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz Barometru zawodów ukazującego zapotrzebowanie na zawody oraz prognozę sytuacji w zawodach.**

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2019 r. wykonany został według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS *Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*. Zgodnie z jej wytycznymi, wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy w całym kraju zobligowane zostały do opublikowania informacji sygnałnej za I półrocze oraz za II półrocze/cały rok. Informacja prezentuje ranking grup elementarnych (deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych) na każdym szczeblu sprawozdawczości (krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym). Materiał jest opracowywany na podstawie danych pozyskanych z następujących źródeł:

⁸ Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr V/89/19 z dnia 26.03.2019 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2018 roku.” oraz Uchwała nr X/167/19 z dnia 24.09.2019 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Analiza sytuacji na rynku pracy w Województwie Warmińsko-Mazurskim w pierwszym półroczu 2019 roku”.

- ofert pracy zamieszczanych w Internecie dostępnych na portalu „Zielona Linia” oraz BIP.
- danych dotyczących liczby osób bezrobotnych oraz ofert pracy pochodzących z systemu Syriusz (dane statystyczne powiatowych urzędów pracy).

Wywiązując się z tych zobowiązań WUP w Olsztynie opracował oba rankingi i zamieścił je na stronie internetowej urzędu - <https://wupolsztyn.praca.gov.pl/-/10278065-ranking-zawodow-2019>

Oprócz analiz sporządzanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie monitoring lokalnych rynków pracy prowadzony jest przez poszczególne powiatowe urzędy pracy.

Wszystkie informacje zebrane i opracowane przez urzędy pracy służyć mają planowaniu działań strategicznych, w tym także sporządzaniu strategii regionalnych i lokalnych. Bardzo istotne dla tego typu dokumentów są wszelkie prognozy, na przykład na temat „zawodów przyszłości”. Są one niezmiernie ważne także z punktu widzenia bezrobotnych i poszukujących pracy. Mogą być również przydatne dla instytucji edukacyjnych (w tym zwłaszcza firm szkoleniowych i szkół policealnych) do modyfikowania oferty szkoleniowej, by lepiej odpowiadała potrzebom rynku pracy.

Bardzo przydatnymi informacjami są wyniki badania *Barometr zawodów*, w którym prognozuje się zapotrzebowanie na pracowników w określonych zawodach w nadchodzącym roku. Efektem końcowym badania jest lista zawodów poklasyfikowanych w trzy grupy – tych, w których wystąpi:

- niedobór pracowników,
- nadmiar pracowników,
- równowaga popytu i podaży.

Barometr jest efektem prac paneli ekspertów. Są to w szczególności osoby mające bezpośredni kontakt z klientem (doradcy klienta indywidualnego i instytucjonalnego), ale również przedstawiciele agencji zatrudnienia. Uczestnicy badania wykorzystują swoją wiedzę i doświadczenie nabyte w toku pracy, a także dane pochodzące ze sprawozdawczości. Na tej podstawie powstaje mapa zawodów określająca relację między popytem a podażą dostępnej siły roboczej.

Badanie przeprowadzone w 2019 roku przewiduje występowanie na Warmii i Mazurach w 2020 r. 28 grup zawodów deficytowych. Wg prognoz w regionie w dalszym ciągu przeważać będzie grupa zawodów zrównoważonych (133 grupy zawodów), bez zmian pozostaną zawody nadwyżkowe (jedna grupa zawodów - ekonomiści).

Wyniki badania jak co roku udostępnione zostały w ogólnopolskich, wojewódzkich i powiatowych publikacjach (w formie raportów i plakatów) oraz w serwisie internetowym pod adresem: www.barometr-zawodow.pl. Informacje dotyczące badania można również odnaleźć na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie <https://wupolsztyn.praca.gov.pl/barometr-zawodow>.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Monitoring oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi i zezwoleń na pracę cudzoziemcom.**

Monitoring oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi i zezwoleń na pracę cudzoziemcom w 2019 r. prowadzony był głównie w oparciu o narzędzie informatyczne, jakim jest

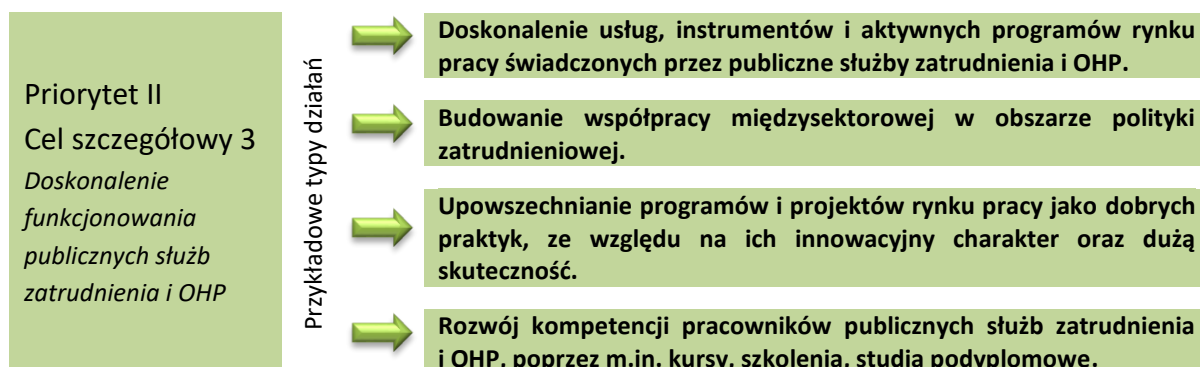
platforma analityczno-raportowa MRPIPS CeSAR. Informacje pozyskane z tego systemu wykorzystywane były na bieżąco w *Informacji miesięcznej o sytuacji na rynku pracy* oraz innych analizach dot. regionalnego rynku pracy. Co miesiąc przekazywane były również do Straży Granicznej.

Jak wynika ze zgromadzonych danych w 2019 roku:

- do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wpłynęły 11 422 wnioski o wydanie zezwolenia na pracę dla cudzoziemców. Pozytywnie rozpatrzono i wydano 11 264 zezwolenia. Najwięcej zezwoleń dotyczyło osób wykonujących zawody należące do grup: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (5 244 zezwolenia) oraz pracowników wykonujących prace proste (3 586).
Wśród wydanych zezwoleń obserwujemy przewagę zezwoleń obowiązujących ponad 2 lata (5 757) oraz od 3 miesięcy do 1 roku (3 491). Z okresem ważności od 1 roku do 2 lat wydano 2 002 zaświadczenia. Dokumenty te wydawane najczęściej były dla pracowników z Ukrainy (7 307 zaświadczeń) oraz Białorusi (768), ale pracodawcy poprzez wnioski zgłaszali również zapotrzebowanie na pracowników z innych państw takich jak Kuba (3 zaświadczenia), Laos (1), Wybrzeże Kości Słoniowej (1).
- powiatowe urzędy pracy w analizowanym roku zarejestrowały 28 897 oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi. Większość oświadczeń - 86,9% dotyczyło obywateli Ukrainy – co przekłada się na 25 098 zarejestrowanych oświadczeń. W dalszej kolejności były to wnioski o możliwość zatrudnienia obywateli Białorusi (2 041 oświadczeń, które stanowią 7,1% ogółu), Gruzji (816 oświadczeń; 2,8%), Mołdawii (635 oświadczeń; 2,2%), Rosji (281 oświadczeń; 1,0%). Na końcu zestawienia znaleźli się przedstawiciele Armenii, dla których przygotowano 26 oświadczeń (0,1%).
Ponadto urzędy pracy wydały 644 zezwolenia na pracę sezonową. Również w tej grupie przeważali obywatele Ukrainy - 93,2% ogółu (600 wydanych zezwoleń). Zezwolenia otrzymali również przedstawiciele innych narodowości: Białorusini – 36 zezwoleń; Koreańczycy – 5 oraz Rosjanie – 3.

3.2.3. Cel Szczegółowy 3 - Doskonalenie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia i OHP

Do realizacji celu, jakim jest *Doskonalenie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia i OHP* w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2019 r. przewidziano następujące typy działań:

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Doskonalenie usług, instrumentów i aktywnych programów rynku pracy świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia i OHP.**

Przykładem doskonalenia usług, instrumentów i aktywnych programów rynku pracy świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia są wprowadzone w czerwcu 2019 r. zmiany w przepisach dot. profilowania pomocy. Z profilowaniem wiązało się ograniczenie środków pomocy w znalezieniu pracy do konkretnego profilu⁹. Wyeliminowanie profilowania pomocy w połączeniu z tworzeniem dla każdego bezrobotnego Indywidualnego Planu Działania (IPD) zwiększa dostęp do różnych metod aktywizacji zawodowej, która nie jest zależna od przydzielonego profilu pomocy, ale od indywidualnej sytuacji osoby bezrobotnej oraz jej możliwości rozwoju. Korzyści z Indywidualnych Planów Działania powinni odnosić zarówno bezrobotni jak i potencjalni pracodawcy. Dokładniejsze określenie potrzeb i umiejętności osób poszukujących pracę oraz dostępność doradztwa zawodowego usprawni proces aktywizacji zawodowej.

W 2019 roku w województwie przygotowano 58 223 Indywidualne Plany Działań dla bezrobotnych. Realizację IPD zakończyło 17 831 osób, a 42 672 osoby przerwały realizację Planu (w tym z powodu podjęcia pracy – 16 211 bezrobotnych). Indywidualnymi Planami Działań objęte były również osoby poszukujące pracy. W 2019 roku dla tej grupy przygotowano 359 IPD, 145 osoby poszukujące pracy zakończyły jego realizację, 410 osób ją przerwało (w tym 65 osób z powodu podjęcia pracy).

Doskonalenie usług świadczonych przez urzędy pracy odbywało się także poprzez zmiany organizacyjne w urzędzie w zależności od zmieniającej się sytuacji na rynku pracy (działania takie realizowane były m.in. w PUP w Pisz), czy też wprowadzenie i doskonalenie nowych form świadczonych usług. Przykładem takiego działania jest informacja zawodowa na odległość prowadzona przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie i Elblągu. W przypadku braku możliwości osobistego kontaktu z doradcą zawodowego, istniała możliwość kontaktu telefonicznego, przez pocztę elektroniczną czy też komunikator Skype. W ten sposób udzielane były wszelkie informacje niezbędne do skutecznego poruszania się po rynku pracy, w tym m.in. informacje potrzebne przy poszukiwaniu pracy, wyborze zawodu czy dalszej ścieżki edukacyjnej, a także na temat pracodawców, szkoleń czy zakładania działalności gospodarczej.

Jakość usług świadczonych przez OHP doskonalona była m.in. poprzez uruchomienie elektronicznej platformy symulacyjno-edukacyjnej dla pracowników pionu rozwoju zawodowego w OHP. Rezultatem jest funkcjonowanie wirtualnej sieci wsparcia pośrednika pracy i spec. ds. rozwoju zawodowego OHP oraz doradcy zawodowego OHP. W 2019 r. funkcjonowało również Elektroniczne Centrum Aktywizacji Młodzieży ECAM – system teleinformatycznego prowadzony przez Ochotnicze Hufce Pracy, dzięki któremu młody człowiek/rodzic otrzymuje informacje o edukacji i rynku pracy. Dzięki infolinii zwiększyła się dostępność do informacji i usług świadczonych przez specjalistów OHP.

⁹ W ramach profilowania bezrobotni mogli otrzymać jeden z trzech profili pomocy wskazujących na ich aktywność zawodową. Pierwsza grupa bezrobotnych były to osoby samodzielne i aktywne zawodowo, które w założeniu potrzebują jedynie właściwej oferty pracy. Drugi profil pomocy obejmował bezrobotnych, którzy wymagają większego wsparcia w postaci szerokiej gamy kursów i szkoleń zawodowych oraz innych środków pomocy przewidzianych ustawą. Najciężej było odnaleźć pracę osobom z III profilem pomocy. Byli to bezrobotni długotrwale, a więc najmocniej zagrożeni wykluczeniem społecznym, oddaleni znacznie od rynku pracy. Środki pomocy takim osobom były dotychczas ograniczone, choć ta właśnie ta grupa potrzebuje największej pomocy w odnalezieniu pracy.

Przykładowy typ działania:

⇒ Budowanie współpracy międzysektorowej w obszarze polityki zatrudnieniowej.

Partnerska współpraca, łącząca kompetencje oraz zadania wielu instytucji i podmiotów działających w obszarze rynku pracy przyczynia się do podniesienia efektywności działań i kreowania warunków sprzyjających zwiększeniu aktywizacji zawodowej mieszkańców Warmii i Mazur. W 2019 roku istnieje wiele przykładów budowania takiej współpracy.

We współpracy z przedstawicielami różnych środowisk określana i koordynowana jest regionalna polityka rynku pracy. Jest to jedno z zadań samorządu województwa, wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które to zadanie wypełniane jest przede wszystkim poprzez coroczne opracowanie regionalnego planu działania na rzecz zatrudnienia. Przed zatwierdzeniem do realizacji dokument ten musi uzyskać pozytywną opinię powiatów wchodzących w skład województwa oraz Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego.

Ważnymi gremiami opiniującymi – doradczymi marszałka województwa czy starosty powiatu są wojewódzkie i powiatowe rady rynku pracy. Członkami Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy są przedstawiciele działających na terenie województwa wojewódzkich struktur każdej organizacji związkowej oraz organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, społeczno-zawodowych organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy. W 2019 roku Wojewódzka Rada Rynku Pracy obradowała podczas trzech posiedzeń. Pięciokrotnie decyzje podejmowane były w trybie obiegowym¹⁰. Ponadto w 2019 r. zorganizowano w Lidzbarku Warmińskim wyjazdowe posiedzenie i wspólne szkolenie dla kadry kierowniczej urzędów pracy oraz członków Rady pod nazwą *Rozwiązywanie konfliktów i negocjacje*. Powiatowe rady rynku pracy działają na terenie każdego powiatu.

Przedstawiciele publicznych służb zatrudnienia byli również członkami zespołów i grup roboczych tworzonych przez partnerów rynku pracy, m.in. zespołów ds. monitorowania programów: *Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020*; grupy roboczej ds. opracowania *Programu Współpracy Samorządu Województwa Warmińsko - Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2020 rok*.

Ponadto w ramach współpracy z uczelniami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów oraz doktorantów w wejściu na rynek pracy pracownicy CiPKZ przeprowadzili 5 spotkań informacyjnych i 7 porad grupowych, obejmując nimi łącznie 132 osoby. Na szczeblu województwa współpraca ta opiera się o zapisy podpisanego w 2015 roku Porozumienia, obejmującego 10 sygnatariuszy (uczelnie wyższe regionu), a realizowana jest w następujących obszarach:

- świadczenie poradnictwa zawodowego na rzecz studentów, absolwentów i doktorantów,
- wsparcie metodyczno-szkoleniowe świadczone na rzecz pracowników biura karier,

¹⁰ działania Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy opisane zostały przy okazji działania - tworzenie sieci współpracy pomiędzy służbami zatrudnienia, pracodawcami i szkolnictwem (cel szczegółowy 2 Priorytetu I)

- opracowywanie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych.

Przykładem wielosektorowej współpracy był zorganizowany w 2019 r. Warmińsko-Mazurski Tydzień Kariery, który odbywał się pod hasłem *Wielokulturowość kapitałem przyszłości*. Wydarzenia w ramach Tygodnia zainaugurowała wojewódzka konferencja w Olsztynie pod tak samo brzmiącym tytułem. W konferencji i towarzyszącej jej dyskusji panelowej *Czy jesteśmy otwarci na świat?* udział wzięło 239 uczestników. W przebieg Warmińsko-Mazurskiego Tygodnia Kariery włączyło się w sumie 418 instytucji, które zorganizowały 660 różnorodnych wydarzeń na terenie wszystkich powiatów województwa, obejmując nimi 40 127 uczestników. Były to między innymi: powiatowe konferencje, seminaria, prelekcje, warsztaty, wycieczki zawodoznawcze i wizyty studyjne, targi pracy, festyny, wydarzenia artystyczne, spotkania informacyjne i porady zawodowe, konkursy, prezentacje, projekcje filmów.

Podobna współpraca zawiązana została na szczeblu powiatowym. Pracownicy urzędów pracy na co dzień współpracują ze szkołami, pracodawcami, są członkami grup roboczych działającymi na rzecz zwiększenia aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców powiatów.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Upowszechnianie programów i projektów rynku pracy jako dobrych praktyk, ze względu na ich innowacyjny charakter oraz dużą skuteczność.**

Projektem stanowiącym dobrą praktykę jest działający na terenie powiatu ławskiego **Inkubator Technologiczny**. W kwietniu 2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w Ławie utworzył nową jednostkę w ramach swoich struktur organizacyjnych Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości – Inkubator Technologiczny. Działania inkubatora dotyczą następujących obszarów:

- Wynajem powierzchni biurowych po atrakcyjnych cenach:
 - Coworking: wyposażone biuro z trzema biurkami na wynajem krótkoterminowy w systemie godzinowym lub dobowym.
 - Inkubator: 4 wyposażone biura na wynajem długoterminowy, 10 biurek na wynajem długoterminowy w systemie jedno biuro – jedna firma, jedno biurko – jedna firma.
 - Sala spotkań: biuro do prowadzenia spotkań na wynajem krótkoterminowy w systemie godzinowym lub dobowym.
 - Sala szkoleniowa: sala szkoleniowa na 30 osób na wynajem krótkoterminowy w systemie godzinowym lub dobowym.
- Wsparcie doradczo-eksperckie:
 - Szkolenia i konsultacje: w zależności od możliwości organizacyjnych i kadrowych oraz oczekiwań klientów i potencjalnych klientów Inkubatora niezbędne byłoby prowadzenie regularnych, powtarzalnych działań doradczo-eksperckich, obejmujących zagadnienia: formalno-prawnych aspektów zakładania i prowadzenia firmy, opracowywania biznesplanu, poszukiwań źródeł finansowania i rozwoju, poszukiwania partnerów biznesowych, usługi sieciowania i integracji, marketingu i reklamy.
- Bezpłatne zajęcia i warsztaty promujące innowacyjne kierunki rozwoju:

- *Młodzieżowa Akademia Profesjonalistów*: cykl regularnych zajęć dla uczniów – indywidualnych talentów ze szkół ponadpodstawowych (grupa do 30 osób), prowadzonych przez Powiat Iławski przede wszystkim z naukowcami i przedsiębiorcami z obszaru branż nowych technologii i medycyny.
- Bezpłatne zajęcia dla młodzieży w branżach „innowacyjnych” – robotyka, język angielski branżowy (medycyna).
- Bezpłatne zajęcia dla seniorów z podstaw obsługi komputera i wykorzystania technologii cyfrowych.

Przykładem dobrej praktyki jest także **konferencja dla Przedsiębiorców *Innowacje, Wiedza i Rozwój***. Była to konferencja zorganizowana przez Powiatowy Urząd Pracy w Iławie zachęcająca przedsiębiorców do inwestowania w innowacje i szkolenia pracowników, a także do współpracy z uczelniami i wykorzystania badań naukowych. Konferencja, w której uczestniczyło kilkadziesiąt osób będących przedstawicielami przedsiębiorstw działających na terenie powiatu iławskiego, stała się miejscem nawiązania nowych kontaktów, wymiany doświadczeń i początkiem współpracy przedsiębiorców i naukowców. Na konferencji nie zabrakło również przedstawicieli innych urzędów pracy z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, przedstawicieli samorządów, pracowników naukowych uczelni wyższych oraz organizacji wspierających przedsiębiorczość. W czasie jej trwania zostały przedstawione zasady działania iławskiego Inkubatora Technologicznego; Prezes Zarządu Alnea sp. z o.o. zachęcał do wdrażania automatyzacji i robotyzacji w przedsiębiorstwach; swoją ofertę współpracy z przedsiębiorcami przedstawili pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Zaprezentowano także ofertę Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a przedstawicielka Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich mówiła na temat bonów na innowacje dla MŚP realizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Podczas konferencji poruszono również temat zarządzania wiedzą w przedsiębiorstwie i potrzeby szkolenia pracowników. Dobre praktyki w tym zakresie przedstawiał Szef Zarządzania Kompetencjami Michelin Polska S.A. Na zakończenie uczestnicy otrzymali informacje na temat finansowania szkoleń dla swoich pracowników, w tym korzystania z Krajowego Funduszu Szkoleniowego i Funduszu Usług Rozwojowych.

Innowacyjnym projektem realizowanym na terenie naszego województwa jest także **projekt *Budowa i wdrażanie innowacyjnych narzędzi ograniczających zjawisko pracy nierejestrowanej w instytucjach współodpowiedzialnych za minimalizację zjawiska szarej strefy na rynku pracy***. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Działanie 4.3 *Współpraca ponadnarodowa*. Liderem projektu jest Centrum Analiz Społeczno – Ekonomicznych z Warszawy. Partnerami w projekcie, obok WUP w Olsztynie, są: Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, The Institute of Public Finance (Chorwacja), Krajowa Administracja Skarbowa, Maguire Policy Research Ltd (Wlk. Brytania), Ochotnicze Hufce Pracy - Komenda Główna, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu wiedzy o konsekwencjach pracy nierejestrowanej w perspektywie życia, w tym wzrost świadomości pracowników i pracodawców oraz zmniejszenie prawdopodobieństwa podjęcia pracy w „szarej strefie” dzięki stworzeniu sieci współpracy z instytucjami polskimi i zagranicznymi, przy użyciu innowacyjnych rozwiązań. Całkowita wartość projektu, to 4 006 521,21 zł. Projekt realizowany

będzie do listopada 2020 r. W 2019 roku w ramach projektu przeprowadzono 2 szkolenia testowe na temat: *Pracuj i żyj bez stresu* dla 16 osób bezrobotnych.

Przykładem dobrej praktyki jest **Pakt dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego** służący wymianie doświadczeń 78 instytucjom partnerskim i mających charakter informacyjno-szkoleniowy. W 2019 roku odbyło się spotkanie sieci z udziałem 70 partnerów Paktu oraz 14 spotkań zespołów zadaniowych o charakterze roboczym. We wspólnych działaniach uczestniczyli członkowie należący do następujących zespołów: diagnostycznego, metodycznego ds. rozwoju zawodowego, ds. informacji o rynku pracy, ds. informacji edukacyjnej, ds. koordynacji i promocji oraz zespołu ds. administrowania informacją elektroniczną. Dodatkowo zorganizowano 3 wizyty studyjne w następujących firmach: Grupa Żywiec Browar Elbląg, Szkoła Policealna im. Zbigniewa Religi w Olsztynie, ZETO SOFTWARE oraz warsztat z zakresu ekonomii społecznej w siedzibie stowarzyszenia WAMA-COOP. W 2019 r. dla 28 doradców zawodowych działających w PAKCIE przeprowadzono warsztat szkoleniowy na temat: *Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych*. We wszystkich spotkaniach adresowanych do członków Paktu dla Rozwoju Poradnictwa Zawodowego uczestniczyło łącznie 281 osób.

Przykładem współpracy na szczeblu powiatowym są wspólne działania doradców zawodowych. Pracownicy Urzędu Pracy w Ostródzie uczestniczyli w spotkaniach Powiatowej Sieci Doradców Zawodowych, koordynowanej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostródzie. W trakcie spotkań ze szkolnymi doradcami m.in.: przedstawiano szczegółowo aktualną sytuację na rynku pracy, w tym zapotrzebowanie na konkretne zawody i specjalności, prezentowano formy pomocy urzędu oferowane absolwentom, przedstawiano prognozy dotyczące rynku pracy (Barometr Zawodów), referowano bieżące problemy rynku pracy.

Przykładowy typ działania:

- ⇒ **Rozwój kompetencji pracowników publicznych służb zatrudnienia i OHP, poprzez m.in. kursy, szkolenia, studia podyplomowe.**

Pracownicy publicznych służb zatrudnienia uczestniczyli w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach, naradach i seminariach. W ciągu roku na szkolenia służb zatrudnienia z Funduszu Pracy wydatkowano 901,5 tys. zł. Podnoszenie kwalifikacji wybranych grup pracowników było także możliwe dzięki środkom z pomocy technicznej RPO WiM 2014-2020 oraz PO WER.

Szkolenia dla pracowników powiatowych urzędów pracy oraz partnerów rynku pracy realizowane były również bez kosztowo w ramach działalności metodyczno-szkoleniowej Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie. W 2019 roku Centrum zorganizowało w sumie 33 szkolenia, w których uczestniczyło 391 osób. Przykładowe tematy szkoleń:

- *Depresja i lęk jako przyczyny obniżenia sprawności intelektualnej, społecznej i zawodowej* – 3 edycje (48 przeszkolonych osób);
- *Techniki komunikacji interpersonalnej* – 2 edycje (17 przeszkolonych osób);

- *Wykorzystanie informacji zawodowej w pracy z bezrobotnymi* – 2 edycje (17 przeszkolonych osób);
- *Praca z osobą długotrwale bezrobotną z zastosowaniem Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach* – 2 edycje (28 przeszkolonych osób);
- *Analiza Transakcyjna w diagnozie motywacji klienta* – 2 edycje (33 przeszkolone osoby);
- *Sztuka zarządzania emocjami* – 2 edycje (31 przeszkolonych osób);
- *Praca zespołowa – współpraca i współdziałanie* – 2 edycje (28 przeszkolonych osób);
- *Budowanie relacji w procesie doradczym w oparciu o koncepcję Analizy Transakcyjnej* – 4 edycje (42 przeszkolone osoby)
- *Nie daj się wypalić – o wypaleniu zawodowym w pracy doradczej* – 2 edycje (28 przeszkolonych osób);
- *Rozmowa doradcza – teoria i praktyka* – 2 edycje (18 przeszkolonych osób);
- *Praca doradcy klienta z osobą słabo zmotywowaną* – 3 edycje (36 przeszkolonych osób)
- *Trudny klient czy trudne sytuacje – jak sobie radzić?* – (6 przeszkolonych osób)
- *Stres w pracy doradcy klienta* – 2 edycje (20 przeszkolonych osób)
- *Wypalenie zawodowe – przyczyny, skutki, metody przeciwdziałania* – 2 edycje (21 przeszkolonych osób)
- *Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych* –2 edycje (18 przeszkolonych osób)

W ramach zadania **koordynacji poradnictwa zawodowego** zorganizowano naradę szkoleniową dla 19 doradców zawodowych zatrudnionych w powiatowych urzędach pracy i OHP oraz spotkanie dla kierowników Centrów Aktywizacji Zawodowej i koordynatorów usług rynku pracy, w którym uczestniczyło 17 osób

W 2019 r. podnoszono także kwalifikacje i kompetencje kadry OHP – zrealizowanych zostało 54 szkoleń, przeszkolono 78 osób.